

**BANK SPÓŁDZIELCZY
W SUCHEDNIOWIE**

UJAWNIENIE INFORMACJI

o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku Spółdzielczego w Suchedniowie, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji podlegających obowiązkowym ujawnieniom wg stanu na dzień 31.12.2020 r.

Suchedniów, lipiec 2021r.

SPIS TREŚCI

I. Wprowadzenie	3
II. Informacje ogólne	3
III. Cele i strategie w zakresie zarządzania ryzykiem.....	4
IV. Zakres stosowania	6
V. Fundusze własne.....	6
VI. Wymogi kapitałowe	8
VII. Ekspozycje na ryzyko kontrahenta.....	10
VIII. Bufory kapitałowe.....	10
IX. Wskaźnik globalnego znaczenia systemowego.....	11
X. Korekta z tytułu ryzyka kredytowego.....	11
XI. Informacje o należnościach nieobsługiwanych i restrukturyzowanych.....	17
XII. Aktywa wolne od obciążeń	19
XIII. Korzystanie z ECAI.....	20
XIV. Ekspozycja na ryzyko operacyjne.....	20
XV. Ekspozycje w papierach wartościowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym.....	21
XVI. Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej	22
XVII. Polityka w zakresie wynagrodzeń.....	24
XVIII. Dźwignia finansowa	25
XIX. Stosowanie technik ograniczenia ryzyka kredytowego.....	26
XX. Płynność.....	28
XXI. Stosowanie metod zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego..	33
XXII. Stosowanie wewnętrznych modeli ryzyka rynkowego.....	33

Załączniki:

1. Załącznik nr 1 – Cele strategiczne oraz organizacja procesu zarządzania w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, opis systemu informacji zarządczej.
2. Załącznik nr 2 – Informacja na temat profilu ryzyka.
3. Załącznik nr 3 – Oświadczenie Zarządu.

I. Wprowadzenie.

1. Bank, zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (zwanego dalej „Rozporządzeniem”) w Części Ósmej dokonuje ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji w niniejszym dokumencie zwanym dalej „Informacją” według stanu na dzień 31 grudnia 2020 r.
2. Informacje z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału opracowane zostały zgodnie z Polityką informacyjną Banku, która wprowadzona została przez Zarząd Banku i zatwierdzona przez Radę Nadzorczą.
3. Bank w zakresie ujawnianych informacji:
 - 1) stosuje pominięcie informacji uznanych za nieistotne - informacje nieistotne to w opinii Banku informacje, których pominięcie lub nieprawidłowe ujawnienie nie powinno zmienić lub wpłynąć na ocenę lub decyzję użytkownika opierającego się na tych informacjach przy podejmowaniu decyzji ekonomicznych,
 - 2) stosuje pominięcie informacji uznanych za zastrzeżone lub poufne – Bank uznaje informacje za zastrzeżone, jeżeli ich podanie do wiadomości publicznej w opinii Banku osłabiłoby jego pozycję konkurencyjną. Bank uznaje informacje za poufne, jeśli Bank zobowiązał się wobec klienta lub innego kontrahenta do zachowania poufności.
4. W przypadku pominięcia informacja o tym jest podawana w treści Informacji.
5. Bank informuje, że niniejszy dokument nie obejmuje całego zakresu ujawnianych informacji, określonych w Rozporządzeniu. Ujawnienia informacji w innych dokumentach przez Bank wynika z art. 434 ust. 2 CRR, dokumenty te są dostępne w Centrali Banku.
6. Informacje nie zawarte w niniejszym dokumencie, a objęte obowiązkiem ujawnienia zostały zawarte w następujących dokumentach:
 - 1) Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego za 2020 rok,
 - 2) Sprawozdanie Zarządu z działalności w 2020 roku.
7. Wszelkie dane liczbowe zostały wyrażone w tysiącach złotych.
8. Informacje ilościowe i jakościowe prezentowane są za okres od 01 stycznia 2020 roku do 31 grudnia 2020 roku.

II. Informacje ogólne.

Bank Spółdzielczy w Suchedniowie działa od 1909 roku. Siedziba Banku mieści się w Suchedniowie przy ul. Mickiewicza 8. Bank wpisany jest do rejestru prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Kielcach, X Wydział Gospodarczy pod numerem KRS 0000120258, w dniu 27 kwietnia 1994 roku nadano mu numer statystyczny REGON: 000497710.

Bank Spółdzielczy w Suchedniowie jest uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS oraz zrzeszony jest w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.

Bank, w roku 2020, swoją działalność prowadził w:

- 1) Centrali Banku w Suchedniowie, ul. Mickiewicza 8,
- 2) Oddziale Banku w Suchedniowie, ul. Mickiewicza 8,

- 3) Oddziale Banku w Skarżysku Kamiennej, ul. Krasieńskiego 35,
- 4) Oddziale w Łącznej, Kamionki 60,
- 5) Oddziale w Bliżynie, ul. Kościuszki 88 a.

Działalność operacyjna prowadzona była również za pośrednictwem bankowości internetowej. Podstawowym aktem regulującym organizację Banku jest Statut Banku Spółdzielczego w Suchedniowie. Bank działa na rzecz klientów indywidualnych oraz instytucjonalnych, prowadząc rachunki zarówno w złotych jak i w walutach obcych.

Według stanu na dzień 31.12.2020 roku Bank nie posiadał udziałów w podmiotach zależnych nie objętych konsolidacją.

III. Cele i strategię w zakresie zarządzania ryzykiem.

Bank, zgodnie z przepisami ustawy Prawo bankowe, posiada system zarządzania, na który składają się: system zarządzania ryzykiem, systemu kontroli wewnętrznej, a także odpowiednia polityka wynagrodzeń wspierająca kulturę ryzyka (zarządzania ryzykiem).

System zarządzania obejmuje procedury anonimowego zgłaszania wskazanemu Członkowi Zarządu, a w szczególnych przypadkach – Radzie Nadzorczej Banku, naruszeń prawa oraz obowiązujących w banku procedur i standardów etycznych

1. Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się zgodnie ze „Strategią zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Suchedniowie” przygotowaną przez Zarząd i zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Banku, zgodną z założeniami przyjętymi w „Strategii działania Banku Spółdzielczego w Suchedniowie na lata 2016 - 2020”. Strategia podlega corocznemu przeglądowi zarządcemu i weryfikacji. Przegląd i weryfikacja dokonywana jest również w przypadku występowania znaczących zmian wewnątrz lub w otoczeniu Banku.
 2. Strategia zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku jest również powiązana z następującymi regulacjami o charakterze strategicznym:
 - a) Polityki zarządzania ryzykami w Banku Spółdzielczym w Suchedniowie,
 - b) Plan ekonomiczno- finansowy Banku,
 3. Strategia zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka zawiera cele definiujące apetyt na ryzyko Banku, rozumiany jako maksymalny, akceptowalny poziom ryzyka jaki Bank może ponieść.
 4. Cele definiujące apetyt na ryzyko mają charakter wskaźników ilościowych, w tym limitów wewnętrznych, a także założeń dotyczących zasad zarządzania ryzykiem o charakterze jakościowym.
 5. Informacja dotycząca art. 435. ust. 1 lit a-d Rozporządzenia, tzn. strategii i procesów zarządzania ryzykami, struktury i organizacji, podziału zadań, zakresu i charakteru systemów raportowania i pomiaru ryzyka zawarte są w [Załączniku nr 1](#) do niniejszego dokumentu.
- Ponadto w Banku funkcjonują polityki w zakresie zarządzania następującymi rodzajami ryzyka:
- 1) Polityka handlowa
 - 2) Polityka kapitałowa, w tym Polityka dywidendowa
 - 3) Polityka kredytowa
 - 4) Polityka zarządzania ryzykiem stopy procentowej

- 5) Polityka zarządzania ryzykiem walutowym
 - 6) Polityka zarządzania ryzykiem płynności
 - 7) Polityka inwestycji finansowych
 - 8) Polityka zarządzania ryzykiem operacyjnym i bezpieczeństwa
 - 9) Polityka zgodności
 - 10) Polityka kadrowa
 - 11) Polityka zarządzania ryzykiem biznesowym.
6. Informacja na temat ryzyka, zgodna z art. 435 ust 1. lit f. w której omówiono ogólny profil ryzyka Banku związany ze strategią działalności, zawierająca kluczowe wskaźniki i dane liczbowe dotyczące ryzyka zawarta jest w Informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego za 2020 rok, natomiast zestaw wskaźników i dane liczbowe dotyczące ryzyka zawarte są w [Załączniku nr 2](#) do niniejszego dokumentu.
 7. Zatwierdzone przez Zarząd oświadczenie na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem w Banku, dające pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku wymagane przez Art. 453 ust.1 lit. e zawarte jest w [Załączniku nr 3](#).
 8. W zakresie art. 435 ust 2 Bank informuje, że:
 - 1) Zarząd banku składa się z czterech osób i w jego skład wchodzi :
 - Prezes Zarządu,
 - Wiceprezes ds. wsparcia biznesu
 - Członek Zarządu – Główny Księgowy
 - Członek Zarządu ds. handlowych
 - 2) Członkowie Zarządu Banku pełnią po jednym stanowisku dyrektorskim. Członkowie Rady Nadzorczej Banku pełnią po jednym stanowisku dyrektorskim. Przez stanowisko dyrektorskie należy rozumieć stanowisko zajmowane w organie Banku (odpowiednio Zarządzie albo Radzie Nadzorczej) lub organach innych podmiotów.
 - 3) Członków Zarządu powołuje, zgodnie z przepisami prawa, Rada Nadzorcza, działając wg Regulaminu działania Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Suchedniowie biorąc pod uwagę wyniki oceny wstępnej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji kandydata. Oceny następcej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji Członków Zarządu dokonuje Rada Nadzorcza zgodnie z Procedurą dokonywania ocen odpowiedniości członków Zarządu Banku Spółdzielczego w Suchedniowie. Członków Rady Nadzorczej powołuje Zebranie Przedstawicieli zgodnie ze Statutem Banku, biorąc pod uwagę kwalifikacje, doświadczenie i reputację kandydata. Oceny następcej dokonuje Zebranie Przedstawicieli.
 9. Rada Nadzorcza na 31.12.2020r. liczyła dziewięciu członków.
 10. Bank, z uwagi na skalę działalności nie stosuje strategii zróżnicowania w zakresie wyboru członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej.
 11. Bank z uwagi na skalę działania nie tworzy w obrębie Rady Nadzorczej komitetu ds. ryzyka. W ramach Rady Nadzorczej funkcjonuje Komitet Audytu.
 12. Bank nie dokonuje konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych.
 13. W Banku funkcjonuje system informacji zarządczej określający przepływ informacji na temat ryzyka, który kierowany jest do Zarządu, Rady Nadzorczej Banku oraz pozostałej kadry kierowniczej. System jest sformalizowany i objęty „Instrukcją sporządzania informacji zarządczej” definiującą: częstotliwość, zakres, odbiorców i terminy sporządzania raportów i sprawozdań dotyczących ryzyka. Systemem informacji zarządczej

są objęte wszystkie rodzaje ryzyka zidentyfikowane przez Bank. Informacje zawarte w sprawozdaniach wewnętrznych umożliwiają rzetelną ocenę ekspozycji na ryzyko. Zakres i częstotliwość raportowania jest dostosowana do skali narażenia na ryzyko, a także zmienności ryzyka zapewniając możliwość odejmowania decyzji, oraz odpowiedniej reakcji w przypadku zmiany ekspozycji na ryzyko.

IV. Zakres stosowania.

Informacja o charakterze ilościowym i jakościowym dotyczy adekwatności kapitałowej Banku Spółdzielczego w Suchedniowie. Bank nie jest podmiotem dominującym ani podmiotem zależnym, Bank nie dokonuje konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych

V. Fundusze własne.

Bank przyjął strategię bezpiecznego funkcjonowania, opartą na utrzymywaniu rozmiarów działalności obciążonej ryzykiem na poziomie adekwatnym do posiadanych funduszy własnych (kapitału uznanego).

Zgodnie z obowiązującymi na dzień 31.12.2020 r. przepisami, w szczególności postanowieniami Rozporządzenia CRR i Prawa Bankowego, Bank, za łączny uznany kapitał (fundusze własne) uznaje sumę kapitałów TIER I i TIER II. Ponadto kapitał TIER I dzieli się na kapitał TIER I podstawowy (CET1) oraz kapitał TIER I dodatkowy (AT1).

1. Podstawą działania Banku jest kapitał TIER I, do którego Bank zalicza:

- bilansowy fundusz udziałowy (opłacony do 28 czerwca 2013r.), którego udział w funduszach własnych Banku wyniósł 2,19%,
- fundusz zasobowy powiększany o odpis z zysku netto, stanowiący 92,19% funduszy własnych,
- kapitał rezerwowy,
- fundusz z aktualizacji wyceny, utworzony na podstawie odrębnych przepisów,
- fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej.

2. W skład kapitału TIER II wchodzi:

- fundusz uzupełniający, przy czym przy wyliczaniu uznanego kapitału, kapitał TIER II nie może być większy niż jedna trzecia kapitału TIER I.

Na 31.12.2020 r bank nie posiadał Kapitału TIER II

Podstawowe informacje o poziomie poszczególnych pozycji funduszy własnych Banku wg stanu na 31.12.2020 r. przedstawia poniższa tabela.

L.p.	Składnik funduszy/kapitału	Wartość (w tys. zł.)
	Fundusze własne ogółem, w tym:	25.477
	fundusze podstawowe, w tym:	25.324
	<i>fundusz udziałowy</i>	611
I.	Fundusz z aktualizacji wyceny	153
	Fundusz udziałowy uznany	555

	Fundusz z aktualizacji wyceny po amortyzacji	153
	Wartości niematerialne i prawne	30
	AVA	41
II.	Kapitał uznany ogółem, w tym:	25.350
	kapitał TIER 1 (T1), w tym:	25.350
	kapitał podstawowy TIER 1 (CET1)	25.350
	kapitał dodatkowy TIER 1 (AT1)	0
	kapitał TIER 2	0
III.	Koncentracja kapitałowa w podmiotach sektora finansowego, w tym:	4.904
	koncentracja wobec BPS SA	3.799
	koncentracja wobec BS Samsonów	100
	koncentracja wobec SSOZ BPS	5
	koncentracja wobec PKO	1.000
IV.	Pomniejszenie o koncentrację kapitałową, w tym:	1.816
	pomniejszenie kapitału TIER 1	2.264
	pomniejszenie kapitału TIER 2	0
V.	Kapitał uznany ogółem, w tym:	23.086
	kapitał TIER 1	23.086
	kapitał podstawowy TIER 1 (CET1)	23.086
	kapitał dodatkowy TIER 1 (AT1)	0
	kapitał TIER 2	0
VI.	Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	94.204
VII.	Współczynnik kapitału podstawowego TIER1 (CET1)	24,51%
VIII.	Łączny współczynnik kapitałowy (TCR)	24,51%

Bank utrzymywał na koniec 2020 roku łączny kapitał uznany w wysokości 23.086 tys. zł , pozwalającym pokryć sumę wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka.

Bank nie dokonywał sekurytyzacji aktywów.

VI. Wymogi kapitałowe.

Celem procesu oceny adekwatności kapitału wewnętrznego jest oszacowanie, czy posiadany kapitał jest odpowiedni do skali ponoszonego ryzyka. Bank ustala wielkość kapitału wewnętrznego niezbędnego do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyk występujących w działalności Banku, dokonuje agregacji kapitału regulacyjnego na poszczególne rodzaje ryzyka oraz oblicza łączną wielkość kapitału wewnętrznego w oparciu o metodę minimalnego wymogu kapitałowego.

Minimalne wymogi kapitałowe / wymogi regulacyjne są to fundusze własne lub inne pozycje uznawane przez Komisję Nadzoru Finansowego, które Bank musi utrzymywać na poziomie odpowiadającym co najmniej wymogom o których mowa w art. 92 Rozporządzenia UE; w Banku wymogi minimalne obejmują łączną kwotę ekspozycji na ryzyko kredytowe, ryzyko rynkowe (rozumiane jako walutowe) oraz ryzyko operacyjne po zastosowaniu współczynnika wsparcia MŚP (0,7619).

Bank Spółdzielczy w Suchedniowie stosuje następujące metody wyliczania minimalnych wymogów kapitałowych:

- 1) metodę standardową w zakresie ryzyka kredytowego,
- 2) metodę wskaźnika bazowego w zakresie ryzyka operacyjnego,
- 3) metodę podstawową w zakresie ryzyka walutowego.

Bank ocenia, czy kapitał regulacyjny w pełni pokrywa ryzyko kredytowe, rynkowe i operacyjne i w przypadku uznania kapitału regulacyjnego za niewystarczający, tworzy dodatkowy wymóg w ramach szacowania kapitału wewnętrznego. Dodatkowy wymóg kapitałowy Bank wylicza również na ryzyka nie ujęte w wymogu regulacyjnym, a które uznał za istotne.

Raz w roku Bank dokonuje oceny wszystkich rodzajów ryzyk bankowych w celu zidentyfikowanych ryzyk istotnych.

Szczegółowy opis metody wyliczania ekspozycji na ryzyko oraz wymogów kapitałowych minimalnych i wewnętrznych zawiera „Instrukcja oceny adekwatności kapitałowej”.

1. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego.

Do obliczenia kwot ekspozycji (aktywów i pozycji pozabilansowych) ważonych ryzykiem Bank wykorzystuje metodę standardową, zgodnie z Rozporządzeniem CRR UE nr 575/2013, po zastosowaniu współczynnika wsparcia MŚP (0,7619).

Stosując metodę standardową ekspozycje zalicza się do jednej z kategorii wymienionych w Art. 112 Rozporządzenia CRR UE nr 575/2013, którym przypisywane są odpowiednie wagi ryzyka.

Wymóg w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka kredytowego stanowi 8% kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla każdej kategorii ekspozycji.

Jeżeli Bank przeprowadzając obliczenia kwot ekspozycji ważonych ryzykiem według metody standardowej dysponuje więcej niż jednym środkiem ograniczania ryzyka kredytowego w odniesieniu do pojedynczej ekspozycji, postępuje zgodnie z poniższym schematem:

- 1) dokonuje podziału ekspozycji na części objęte poszczególnymi rodzajami środków ograniczania ryzyka kredytowego,
- 2) oblicza kwotę ekspozycji ważonej ryzykiem osobno dla każdej z części otrzymanych w wyniku podziału.

Dla potrzeb technik ograniczania ryzyka kredytowego Bank stosuje metodę uproszczoną

ujmowania zabezpieczeń.

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego stanowi 88,14 % łącznego wymogu kapitałowego.

Poniższa tabela przedstawia kwoty stanowiące 8% ekspozycji ważonej ryzykiem dla każdej z klas ekspozycji wg stanu na 31.12.2020 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota w tys. zł.
1.	Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec rządów i banków centralnych	0
2.	Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec samorządów terytorialnych władz lokalnych	438
3.	Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec organów administracji i podmiotów nieprowadzących działalności	0
4.	Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec instytucji	32
5.	Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec przedsiębiorców	124
6.	Ekspozycje detaliczne lub warunkowe ekspozycje detaliczne	2.775
7.	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	1.247
8.	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	35
9.	Ekspozycje z tytułu jednostek uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania	1.006
10.	Ekspozycje kapitałowe	381
11.	Inne ekspozycje	363
12.	Ekspozycje pozabilansowe, gwarancje	241
	RAZEM	6.642

2. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego.

Wymóg w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego wyliczany jest metodą wskaźnika bazowego, zgodnie z Tytułem III, Rozdział 2 Rozporządzenia CRR UE nr 575/2013.

Zgodnie z metodą wskaźnika bazowego wymóg w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego jest równy 15% średniej z trzech lat dla wskaźnika wyznaczanego zgodnie z przywołanym Rozporządzeniem.

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego na dzień 31.12.2020r. wyniósł 894 tys. zł.

3. Wymóg z tytułu ryzyka rynkowego.

Na dzień 31.12.2020 roku ryzyko rynkowe w Banku stanowi jedynie ryzyko walutowe, dla którego wymóg kapitałowy wyliczany jest metodą podstawową, zgodnie z Tytułem IV, Rozdział 3 Rozporządzenia CRR UE nr 575/2013.

Bank wyznacza wymóg w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka walutowego jeżeli suma całkowitej pozycji walutowej netto przekracza 2% funduszy własnych.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku całkowita pozycja walutowa netto (ekspozycja) wyniosła 155 tys. zł. i nie przekroczyła 2% łącznych funduszy własnych Banku – nie wystąpiła konieczność wyznaczenia wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka walutowego.

L.p.	Rodzaj wymogu	Wymóg kapitałowy
------	---------------	------------------

1.	Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit b.	nie dotyczy
2.	Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit c. – ryzyko walutowe	0

4. Łączny wymóg kapitałowy.

Poniższe zestawienie przedstawia poziom minimalnych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka wg stanu na 31.12.2020 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota w tys. zł.
1.	ryzyko kredytowe	6.642
2.	ryzyko rynkowe (walutowe)	0
3.	ryzyko operacyjne	894
4.	przekroczenie limitu dużych zaangażowań	0
5.	przekroczenie progu koncentracji kapitałowej	0
6.	ryzyko płynności	0
7.	ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	0
8.	ryzyko kapitałowe	0
Łączny wymóg kapitałowy		7.536

Proces szacowania wymogów kapitałowych oraz planowania kapitałowego jest poddawany corocznej ocenie przez Radę Nadzorczą.

Na dzień 31.12.2020 r. łączny współczynnik kapitałowy wyniósł 24,51% , wskaźnik kapitału TIER 1 – 24,51%.

Na podstawie przeprowadzonego badania adekwatności kapitału wewnętrznego stwierdzono, że minimalny wymóg kapitałowy w pełni zabezpiecza ryzyka występujące w Banku.

VII. Ekspozycje na ryzyko kredytowe kontrahenta.

Nie dotyczy.

VIII. Bufory kapitałowe.

Od dnia 1 stycznia 2018r. obowiązywało Rozporządzenie w sprawie bufora ryzyka systemowego. Począwszy od 2018r banki zobowiązane zostały do utrzymywania minimalnych wartości współczynników kapitałowych na poziomie regulacyjnym Filara I wynikające z art. 92 Rozporządzenia CRR UE nr 575/2013 i Filara II wynikające z Art. 138 Ustawy Prawo Bankowe. W dniu 18 marca 2020r. ogłoszono Rozporządzenie uchylające rozporządzenie w sprawie bufora ryzyka systemowego a w związku z zakończeniem z dniem 31 grudnia 2018r. okresu przejściowego w zakresie bufora zabezpieczającego, wymóg połączonego bufora (WPB) stanowi sumę następujących wartości buforów, tj.:

- 1) bufora zabezpieczającego w wysokości 2,5%,
- 2) bufora antycyklicznego,
- 3) bufora innej instytucji o znaczeniu systemowym – określonego w drodze indywidualnej decyzji Komisji Nadzoru Finansowego,
- 4) bufora ryzyka systemowego w wysokości 0%.

1. Uwzględniając wymóg połączonego bufora (WPB) wysokość współczynników kapitałowych wynosi:
 - 1) współczynnik kapitału podstawowego TIER 1 (CET1) nie mniej niż 7,00%,
 - 2) współczynnik kapitału TIER 1 (T1) nie mniej niż 8,50%.
 - 3) łączny współczynnik kapitałowy (TCR) nie mniej niż 10,50%.
2. Nadwyżka łącznego współczynnika kapitałowego (TCR) ponad 10,50% stanowi bufor kapitału (BK) na pokrycie potrzeb kapitałowych w przypadku wystąpienia sytuacji awaryjnej.

IX. Wskaźnik globalnego znaczenia systemowego.

Nie dotyczy.

X. Korekta z tytułu ryzyka kredytowego.

Ryzyko Kredytowe to ryzyko potencjalnej straty z tytułu niewykonania zobowiązania w określonym w umowie terminie przez klienta lub kontrahenta. Ryzyko nie wywiązania się klienta z obowiązku zwrotu udzielonych przez Bank należności może być następstwem braku lub utraty zdolności kredytowej. Ryzyko to wpływa w sposób najbardziej istotny na działalność Banku, ponieważ niespłacenie udzielonych należności wiąże się z poniesieniem przez Bank ewentualnych dużych strat finansowych. Ryzyko kredytowe dotyczy wszystkich aktywów bilansowych, do których Bank ma tytuł prawny oraz pozycji pozabilansowych. Obejmuje ono działalność kredytową oraz działalność na rynku hurtowym (lokaty międzybankowe, dłużne papiery wartościowe).

1. Przegląd i klasyfikacja ekspozycji kredytowych.

Przeglądów oraz klasyfikacji ekspozycji kredytowych Bank dokonuje zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (z późniejszymi zmianami)..

Bank dokonuje klasyfikacji ekspozycji kredytowych do odpowiednich kategorii ryzyka, stosując dwa kryteria:

- 1) kryterium terminowości – terminowość spłaty kapitału lub odsetek,
- 2) kryterium ekonomiczne – badanie sytuacji ekonomiczno – finansowej dłużnika (kredytobiorcy, poręczyciela).

Monitoring sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta i zabezpieczeń oraz klasyfikacja należności realizowane są w formie oceny „zza biurka” lub inspekcji u klienta.

Przeglądów i klasyfikacji ekspozycji kredytowych dokonuje się co najmniej na koniec każdego kwartału.

Bank zarządza ryzykiem koncentracji zaangażowań zarówno na poziomie jednostkowym, jak i całego portfela aktywów. W odniesieniu do portfela kredytowego bank stosuje i monitoruje limity zaangażowania, w szczególności w odniesieniu do grupy klientów, branż, zabezpieczeń, zgodnie z obowiązującymi procedurami.

W Banku funkcjonuje system wewnętrznych limitów z tytułu poszczególnych ryzyk, ustalający wartość graniczną zaangażowań w odniesieniu do kapitału uznanego. W przypadku wykorzystania limitu na poziomie ustalonym przez Bank, podejmowane są działania w celu ograniczenia poziomu zaangażowań.

Bank w swoich analizach nie uwzględnia ryzyka geograficznego, ponieważ Bank funkcjonuje na terenie jednego obszaru geograficznego, określonego w Statucie Banku, zatwierdzonego przez Komisję Nadzoru Finansowego.

2. Pozycje przeterminowane i z rozpoznaną utratą wartości.

Pozycje przeterminowane rozumiane są jako należności z niespłaconą w określonych w umowie terminach kwotą odsetek lub rat kapitałowych. Definicja ta stosowana jest dla celów wyznaczania wymogów kapitałowych na ryzyko kredytowe. Ekspozycję uznaje się za przeterminowaną, jeżeli przeterminowanie przekracza 90 dni.

Należności z rozpoznaną utratą wartości to ekspozycja kredytowa zakwalifikowana do grupy zagrożonych.

Bank kwalifikuje należności do kategorii zagrożone (są to należności w kategorii ryzyka: „poniżej standardu”, „wątpliwe”, „stracone”) zgodnie z przepisami zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. (z późniejszymi zmianami) w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.

Ekspozycje kredytowe według wyceny bilansowej (po korektach rachunkowych) na dzień 31.12.2020 roku, bez uwzględnienia skutków ograniczania ryzyka kredytowego oraz średnią (liczoną jako suma stanów na koniec grudnia 2019r. oraz wszystkich kwartałów 2020 roku podzieloną przez 5) kwotę ekspozycji w okresie od 31.12.2019 roku do 31.12.2020 roku w podziale na klasy przedstawia poniższe zestawienie.

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na dzień 31.12.2020 r. w tys. zł	Stan na dzień 31.12.2019 r. w tys. zł	Średnia kwota w okresie od 31.12.2019 r. do 31.12.2020 r.
1.	ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec rządów i banków centralnych	31.091	25.671	30.076
2.	ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec samorządów terytorialnych i władz lokalnych	27.379	23.782	26.045
3.	ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec organów administracji i podmiotów nieprowadzących działalności gospodarczej	0	1	0
4.	ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec instytucji	71.542	50.170	58.865
5.	ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec przedsiębiorców	1.550	1.553	1.553
6.	ekspozycje detaliczne lub warunkowe ekspozycje detaliczne	46.771	44.381	46.564
7.	ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązania	410	643	501
8.	Ekspozycja zabezpieczenie na nieruchomościach	20.317	22.823	21.157
9.	Ekspozycje z tytułu jednostek uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania	12.577	12.741	11.539
10.	Ekspozycje kapitałowe	7.025	6.031	6.424
11.	inne ekspozycje	6.618	8.622	7.412
Razem ekspozycje bilansowe		225.280	196.418	210.136
12.	Ekspozycje pozabilansowe, gwarancje	8.106	5.246	6.275
RAZEM		233.386	201.664	216.411

Struktura ekspozycji według sektorów w rozbiciu na klasy ekspozycji została przedstawiona w poniższych tabelach.

Strukturę ekspozycji sektora finansowego według typu kontrahenta według stanu na dzień 31.12.2020 roku przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Typ kontrahenta	Wartość w tys. zł
1.	Banki	
	Należności normalne	71.977
	Należności pod obserwacją	71.977
	Należności zagrożone	
Razem zaangażowanie w sektorze finansowym		71.977

Strukturę ekspozycji sektora niefinansowego według typu kontrahenta według stanu na dzień 31.12.2020 roku przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Typ kontrahenta	Wartość w tys. zł
1.	Przedsiębiorstwa i spółki państwowe	
	Należności normalne	
	Należności pod obserwacją	
	Należności zagrożone	
2.	Przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz spółdzielnie	14.958
	Należności normalne	14.690
	Należności pod obserwacją	0,0
	Należności zagrożone	3.372
	Korekta wartości	3.104
3.	Przedsiębiorcy indywidualni	14.633
	Należności normalne	11.552
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	4.460
	Korekta wartości	1.379
4.	Osoby prywatne	44.951
	Należności normalne	45.186
	Należności pod obserwacją	717
	Należności zagrożone	89
	Korekta wartości	1.041
5.	Rolnicy indywidualni	67
	Należności normalne	30
	Należności pod obserwacją	38
	Należności zagrożone	
	Korekta wartości	1
6.	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	567
	Należności normalne	579
	Należności pod obserwacją	
	Należności zagrożone	
	Korekta wartości	12
Razem zaangażowanie w sektorze niefinansowym		75.176

Strukturę ekspozycji sektora budżetowego w rozbiciu na kategorie należności według stanu na dzień 31.12.2020 roku przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Wartość w tys. zł
Budżet terenowy	22.661
Należności normalne	22.669
Należności pod obserwacją	0

Należności zagrożone	0
Korekta wartości	8
Razem zaangażowanie w sektorze budżetowym	22.661

Strukturę zaangażowania Banku w poszczególnych branżach w rozbiciu na kategorie należności, z uwzględnieniem obowiązujących w Banku limitów określonych w Instrukcji zarządzania ryzykiem kredytowym, według stanu na dzień 31.12.2020 roku przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Branże (wg wartości nominalnej łącznie z pozabilansem)	Wartość w tys. zł.
1.	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne.	27.361
2.	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych i motocykli.	5.408
3.	Przetwórstwo przemysłowe	12.538
4.	Zakwaterowanie i usługi gastronomiczne.	4.847
5.	Górnictwo i wydobywanie.	6.433
6.	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	3.916
	Razem zaangażowanie wg branż limitowanych	60.503
7.	Usługi administrowania i działalność wspierająca	3.383
8.	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	1.818
9.	Pozostała działalność usługowa	772
10.	Budownictwo.	801
11.	Transport i gospodarka magazynowa	1.017
12.	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	291
13.	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	203
14.	Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz rekultywacja	319
15.	Informacja i komunikacja	0
16.	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	0
	Ogółem (wg wartości nominalnej łącznie z pozabilansem)	69.107

Strukturę ekspozycji według rezydualnych okresów zapadalności w podziale na klasy należności według stanu na dzień 31.12.2020 roku przedstawia poniższa tabela:

Istotne klasy należności	Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec rządów i banków centralnych	Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec banków	Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec przedsiębiorców	Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec organów administracji i podmiotów nieprowadzących działalności gospodarczej	Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe detaliczne	Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec samorządów terytorialnych i władz lokalnych	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	Ekspozycje z tytułu jednostek uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania	Ekspozycje kapitałowe	Inne ekspozycje	RAZEM w tys. zł.
a 'vista	692	17.374			116		410	107	12.577	2.184	3.934	37.394
1-30 dni	17.497	33.369			360			158			49	51.433
1-3 m-cy	602	20.467			2.086	536		834				24.525
3-6 m-cy	885	75			1.892	586		928				4.366
6-12 m-cy	2.270		425		3.843	1.149		1.935				9.622
1-3 lata	1.673		1.125		9.661	5.013		5.863			30	23.365
3-5 lat	5.382				6.258	8.971		4.560		1.010	171	26.352
5-10 lat	1.755	257			9.447	8.284		5.448		3.831	331	29.353
10-20 lat	335				11.010	2.840		484			33	14.702
powyżej 20 lat					2.098						2.069	4.167

Struktura należności z rozpoznaną utratą wartości i przeterminowane w rozbiciu na istotne klasy ekspozycji kredytowych według stanu na dzień 31.12.2020 r. przedstawiają poniższe tabele.

Przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz spółdzielnie	Wartości w tys. zł
Kredyty zagrożone	2.264
Rezerwy celowe	1.895
Odpis aktualizujący	1.105
Korekta wartości	
Odsetki	1.109
Należności zagrożone	373
Przedsiębiorcy indywidualni	Wartości w tys. zł
Kredyty zagrożone	4.024
Rezerwy celowe	760
Odpis aktualizujący	434
Korekta wartości	36
Odsetki	436
Należności zagrożone	3.230
Osoby prywatne	Wartości w tys. zł
Kredyty zagrożone	78
Rezerwy celowe	78
Odpis aktualizujący	11
Korekta wartości	
Odsetki	11
Należności zagrożone	0

Dla rolników indywidualnych, instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych oraz jednostek budżetowych nie występowały należności z rozpoznaną utratą wartości i przeterminowane.

W przypadku wzrostu ryzyk i mniejszej niż 100% skuteczności stosowanych technik ograniczania ryzyka kredytowego, Zarząd Banku może podjąć następujące działania:

- 1) Opracowanie wytycznych dla pracowników kredytowych w zakresie zaostżenia wymagań odnośnie przyjmowanych zabezpieczeń, takich jak zwiększenie wartości przyjmowanych zabezpieczeń w stosunku do udzielanych kredytów.
- 2) Ograniczenie akcji kredytowej w całym Banku lub w poszczególnych jednostkach organizacyjnych.
- 3) Zmiana limitów koncentracji przyjmowanych zabezpieczeń.
- 4) Zwiększenie wymagań odnośnie monitoringu zabezpieczeń.
- 5) Zmiana kompetencji decyzyjnych obowiązujących w Banku.
- 6) Zwiększenie częstotliwości raportowania ryzyka rezydualnego.
- 7) Szkolenia dla pracowników kredytowych.
- 8) Zwiększenie częstotliwości kontroli w obszarach objętych ryzykiem rezydualnym.

Zakres i kolejność podejmowanych działań zależy od oceny wielkości zagrożenia – poziomu wzrostu ryzyka kredytowego – i przygotowanej na tej podstawie propozycji Stanowiska ds. zarządzania ryzykami i analiz.

Gdy ryzyko występujące w portfelu kredytowym okazuje się nieakceptowalne, Zarząd Banku może zastosować następujące rozwiązania, tj. wdrożyć działania awaryjne:

- 1) ograniczanie skali akcji kredytowej w całym Banku lub w odniesieniu do wybranych Oddziałów Banku,
- 2) okresowe wyłączenie z kredytowania wybranej grupy kredytobiorców generującej podwyższone ryzyko (np. sektora branżowego),
- 3) ograniczanie kwoty ekspozycji poprzez wprowadzenie ostrzejszych limitów na kredyty udzielane określonym kredytobiorcom, na duże zaangażowania kredytowe lub na pewne rodzaje kredytów o wysokim stopniu zbadanego ryzyka,
- 4) redukcja zaangażowań najbardziej ryzykownych,
- 5) modyfikacja procedur kredytowych,
- 6) modyfikacja kredytowej oferty produktowej,
- 7) zaostżenie wymagań odnośnie przyjmowanych zabezpieczeń,
- 8) zwiększenie zakresu i/lub częstotliwości kontroli instytucjonalnej i audytu wewnętrznego,
- 9) doskonalenie standardów kredytowych i systemu kontroli wewnętrznej, opracowanie odpowiednich procedur wewnętrznych,
- 10) dywersyfikacja aktywów,
- 11) zmiana strategii biznesowej w taki sposób, aby przeciwdziałała nadmiernej koncentracji,
- 12) opracowanie programu poprawy sytuacji w zakresie kredytów,
- 13) inne, zależne od sytuacji Banku.

Na pokrycie ryzyka związanego z działalnością kredytową Bank dokonuje odpisów na rezerwy celowe, tworzone w ścisłym związku z rozpoznanyim ryzykiem tj. na pokrycie straty związanej z określonymi należnościami lub ich grupami. Wysokość tworzonych rezerw związana jest bezpośrednio z kategorią ryzyka, do której została zaklasyfikowana ekspozycja oraz z jakością przyjętych zabezpieczeń prawnych ekspozycji.

3. Tworzenie rezerw i odpisów aktualizujących.

Podstawę tworzenia rezerw celowych oraz odpisów aktualizujących stanowi wartość bilansowa ekspozycji kredytowej pomniejszona o wartość zabezpieczeń wymienionych

w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. (z późniejszymi zmianami) w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.

Rezerwy celowe oraz odpisy aktualizujące tworzone są w odniesieniu do ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do grupy „zagrożone” – w tym do kategorii "poniżej standardu", "wątpliwe" i „stracone” oraz do ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do kategorii „normalne” i „pod obserwacją.

Rezerwy celowe i odpisy aktualizujące tworzy się w ciężar kosztów a rozwiązuje się po wygaśnięciu przyczyn ich utworzenia.

Stan rezerw celowych i odpisów aktualizujących na początek i koniec roku obrotowego 2020 oraz ich zmiany przedstawia poniższa tabela (w tys. zł.):

Wyszczególnienie	Rezerwy celowe na należności kredytowe	Odpisy aktualizujące na należności z tytułu odsetek
Stan na początek okresu	2.821	1.386
Utworzenie rezerw celowych	411	174
Rozwiązanie rezerw tworzonych w koszty wykorzystanie	244	10
	8	
Stan na koniec okresu	2.980	1.550

Ryzyko rezydualne wiąże się ze stosowanymi przez Bank technikami redukcji ryzyka kredytowego (form zabezpieczeń), które mogą być mniej efektywne niż oczekiwano w momencie ich przyjmowania. Przyjęte uregulowania w zakresie zabezpieczeń wierzytelności Banku są elementem Polityki kredytowej Banku. Szczególnym przypadkiem ryzyka rezydualnego jest ryzyko ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie obejmuje określenie profilu ryzyka tych ekspozycji; ustalenie i monitorowanie wewnętrznych limitów zaangażowania w ekspozycje kredytowe związane z finansowaniem nieruchomości, monitorowanie ekspozycji kredytowych i zabezpieczeń, analizę zmiany stóp procentowych na ryzyko kredytowe, ocenę wpływu spadku cen nieruchomości na poziom ryzyka oraz wyznaczanie i monitorowanie wskaźnika LtV.

Bank zarządza ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych poprzez ustalenie i monitorowanie wewnętrznych limitów zaangażowania oraz ekspozycji kredytowych i zabezpieczeń.

XI . Informacje o należnościach nieobsługiwanych i restrukturyzowanych.

Ekspozycje nieobsługiwane są zdefiniowane w Rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 680/2014z dnia 16 kwietnia 2014r ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne dotyczące sprawozdawczości nadzorczej instytucji zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 575/2013 dalej Rozporządzenie 680/2014).

Zgodnie z załącznikiem V Rozporządzenia 680/2014 za ekspozycje nieobsługiwane uznaje się ekspozycje, które spełniają dowolne z poniższych kryteriów:

- 1) przeterminowanie istotnych ekspozycji o ponad 90 dni,
- 2) małe prawdopodobieństwo wywiązania się z całości przez dłużnika ze swoich zobowiązań kredytowych bez konieczności realizacji zabezpieczenia , niezależnie od istnienia przeterminowanych kwot lub liczby dni przeterminowania

Jednocześnie ekspozycje w odniesieniu do których uznaje się, że miało miejsce niewykonanie zobowiązania zgodnie z art.178 CRR oraz ekspozycje, w odniesieniu do których stwierdzono utratę wartości zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości, zawsze uznaje się za ekspozycje nieobsługiwane.

Na dzień 31.12.2020 wartość ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych przedstawia się następująco:

Ekspozycje obsługiwane i nieobsługiwane oraz związane z nimi rezerwy stan na 31.12.2020r

(w tys.zł)

		Wartość bilans. Brutto/kwota nominalna		Skumulowana utrata wartości, ujemne zmiany wartości godziwej z tyt. ryzyka kredyt i rezerw		Otrzymane zabezpiecz. i gwarancje finansowe
		Ekspozycje obsługiwane	Ekspozycje nieobsługiwane	Ekspozycje obsługiwane skumulowana utrata	Ekspozycje nieobsługiwane skumulowana utrata	Z tytułu ekspozycji nieobsługiwanych
1	Kredyty i zaliczki	166.416	7.928	247	4.282	3.645
2	Instytucje rządowe	22.661				
3	Instytucje kredytowe	71.977				
4	Przedsiębiorstwa niefinans.	14.585	3.372		2.999	373
5	W tym MSP	14.585	3.372		2.999	373
6	Gospodarstwa Domowe	57.192	4.556	247	1.283	3.272
7	Dłużne papiery wartościowe	17.088				
8	Instytucje rządowe	10.440				
9	Instytucje kredytowe	5.098				
10	Przedsiębiorstwa niefinans.	1.550				
11	Ekspozycje pozabilansowe	6.240	2.536			
	Łącznie	189.744	10.464	247	4.282	3.645

Jakość kredytowa ekspozycji obsługiwanych i nieobsługiwanych w podziale wg liczby przeterminowania wg wartości brutto/kwota nominalna na 31.12.2020r w tys. zł

		Ekspozycje obsługiwane			Ekspozycje nieobsługiwane						
			Nieprzet er lub przeterm ≤30dni	Przeterm >30d≤ 90 dni		małe prawdop odob spłaty nieprzet erm lub przeter min ≤90dni	Przetermin ow>90dni< =190 dni	przetermin >180 dni≤ 1rok	Przetermin > 1r ≤5 lat	Przetermin > powyżej 5 lat	w tym ekspoz. których dotyczy niewykonan izobowiąza nia
1	Kredyty zaliczki	166.416	166.378	38	7.928	3.231	92	44	1.674	2.887	7.885
2	Instyt rządowe	22.661	22.661								
3	Instyt kredytow	71.977	71.977								
4	Przedsiębiorst Niefin	14.585	14.585		3.372		47		1.147	2.178	3.372
5	W tym MSP	14.585	14.585		3.372		47		1.147	2.178	3.372
6	Gospod domowe	57.192	57.154		4.556	3.231	45	44	527	709	4.513
7	Dłużne pap. wartość	17.088	17.088								
	Instyt rządowe	10.440	10.440								
10	Instyt kredytow	5.098	5.098								
11	Przedsięb	1.550	1.550								

	niefinans										
12	Łącznie	183.504	183.466	38	7.928	3.231	92	44	1.674	2.887	7.885

Bank w swojej działalności dąży do maksymalnej redukcji wartości portfela wierzytelności trudnych, poprzez wybór i wdrażanie strategii działań prowadzących do wyjścia z kategorii „poniżej standardu”, „wątpliwej”, i „straconej”, zmniejszenia ich zaangażowania oraz ograniczenia ryzyka Banku. W ramach zarządzania wierzytelnościami trudnymi jednostka zarządzająca podejmuje czynności polegające na analizowaniu i ocenie sytuacji klienta, podejmowaniu decyzji dotyczących strategii postępowania, wdrażaniu i realizacji strategii, administrowaniu i monitorowaniu wierzytelności. W ramach zarządzania wierzytelnościami trudnymi wyodrębnia się główne procesy:

- 1) Restrukturyzacji-działania zmierzające do przywrócenia regularnej obsługi wierzytelności przez dłużnika lub umożliwiające efektywne zmniejszenie ryzyka prawnego, strat finansowych w przyszłości mogących wynikać z pogorszenia kondycji finansowej dłużnika;
- 2) Windykacji – działania Banku mające na celu odzyskanie wierzytelności od dłużników, w szczególności poprzez dochodzenie roszczeń w toku postępowania przedsądowego (w tym poprzez zawarcie ugody/porozumienia windykacyjnego), sądowego, egzekucyjnego, upadłościowego, sprzedaż posiadanych przez Bank zabezpieczeń wierzytelności lub innego majątku dłużników, jak i w trybie sprzedaży wierzytelności.

Jakość kredytowa ekspozycji restrukturyzowanych dane na 31.12.2020r w tys. zł

	Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna ekspoz. , wobec których zastosowano środki restrukturyzacji	Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tyt. ryzyka kredytowego i rezerw			
	Obsługiwane eks. restrukturyzowane	Nieobsługiwane ekspozycje restrukturyzowane		Obsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych	Nieobsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych
			W tym których dotyczy niewykonanie zobowiązania	W tym ekspozycje z utratą wartości	
Kredyty i zaliczki	400				0,37
Gospodarstwa domowe	400				0,37
Łącznie	400				0,37

Zabezpieczenia uzyskane przez przejęcie i postępowanie egzekucyjne

Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie i postępowanie egzekucyjne			
		Wartość w momencie początkowego ujęcia	Skumulowane ujemne zmiany
1	Rzeczowe aktywa trwale		
2	Inne rzeczowe aktywa trwale		
3	Nieruchomości mieszkalne		
4	Nieruchomości komercyjne		
5	Ruchomość (samochody, środki transportu, itp.)		
6	Kapitał własny i instrumenty dłużne		
	Pozostałe		
	Łącznie		

XII Aktywa wolne od obciążeń- art. 433 Rozporządzenia.

Składnik aktywów jest traktowany jako obciążony, jeżeli został on zastawiony lub podlega

jakiegokolwiek formie ustaleń mających na celu zabezpieczenie lub wsparcie jakości kredytowej transakcji bilansowej lub pozabilansowej, z której nie może on zostać swobodnie wycofany (np. w celu zastawiania dla potrzeb finansowania).
Nie dotyczy – Bank nie dokonuje operacji zabezpieczanych instrumentami finansowymi.

XIII. Korzystanie z ECAI.

Ze względu na rodzaj prowadzonej działalności oraz rodzaje posiadanych ekspozycji, Bank przy ustalaniu wag ryzyka ekspozycji kredytowych nie stosuje ocen kredytowych ECAI.

XIV .Ekspozycja na ryzyko operacyjne- art. 444 Rozporządzenia

Ryzyko operacyjne jest to możliwość poniesienia strat powstałych w wyniku niewłaściwych lub wadliwie przebiegających procesów wewnętrznych, działań ludzi, funkcjonowania systemów, strat wynikających z przyczyn zewnętrznych. Ryzyko operacyjne obejmuje ryzyko braku zgodności, ryzyko prawne, ryzyko systemów informatycznych i ich bezpieczeństwa oraz ryzyko modeli, a nie obejmuje ryzyka reputacji i ryzyka strategicznego, które związane jest z ryzykiem biznesowym.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym obejmuje identyfikację, pomiar, limitowanie, monitorowanie, raportowanie oraz redukowanie tego ryzyka.

Poziom ekspozycji na ryzyko operacyjne ograniczony jest systemem przyjętych limitów wewnętrznych i wskaźników KRI.

Raportowanie informacji dotyczących ryzyka operacyjnego do Zarządu oraz Rady Nadzorczej prezentowane jest cyklicznie, zgodnie z Instrukcją zarządczą (SIZ).

Rejestr zdarzeń ryzyka operacyjnego prowadzony jest dla 7 rodzajów zdarzeń:

- 1) oszustwa zewnętrzne,
- 2) oszustwa wewnętrzne,
- 3) zasady dotyczące zatrudniania oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy,
- 4) klienci, produkty i praktyki operacyjne,
- 5) szkody związane z aktywami rzeczowymi,
- 6) zakłócenia działalności Banku i awarie systemów,
- 7) wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi.

W procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym Bank stosuje dobre praktyki rynkowe oraz zalecenia nadzorcze, w tym w szczególności wytyczne wynikające z zapisów Rekomendacji M dotyczącej zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku.

Straty z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego -zdarzenia ryzyka operacyjnego zarejestrowane w rejestrze zdarzeń ryzyka operacyjnego w 2020 roku podane są w poniższej tabeli.

Rodzaje / kategorie zdarzeń ryzyka operacyjnego	Suma strat brutto w PLN (w tys. zł.)	Suma strat brutto w godzinach
1. Oszustwo wewnętrzne	0,27	0:00
2. Oszustwo zewnętrzne	0,50	0:00
3. Zasady dotyczące zatrudniania oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	0	0:00
4. Klienci, produkty i praktyki operacyjne	0,56	0:00

5. Szkody związane z aktywami rzeczowymi	5,52	0:00
6. Zakłócenia działalności Banku i awarie systemów	13,06	924:15
7. Wykonywanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	8,98	0:0
OGÓŁEM	28,89	924:15

Wśród zidentyfikowanych zdarzeń ryzyka operacyjnego wystąpiły 4 incydenty charakteryzujące się wysokimi stratami finansowymi lub niefinansowymi, ale niską częstotliwością występowania, uznane za „istotne” w działalności Banku.

W celu uniknięcia w przyszłości w/w zdarzeń Bank podejmuje działania zapobiegawcze – mitygujące, polegające na częstszej kontroli obszarów o podwyższonym ryzyku, weryfikacji przepisów wewnętrznych oraz zmianie organizacji pracy.

Ponadto w Banku podejmowane są na bieżąco działania mające na celu ograniczenie narażenia na ryzyko operacyjne oraz redukujące jego poziom.

XV Ekspozycje w papierach wartościowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym.

Podział ekspozycji ze względu na cel nabycia oraz opis stosowanych zasad rachunkowości i metod wyceny, w tym podstawowe założenia i praktyki mające wpływ na wycenę oraz opis istotnych zmian tych praktyk.

Papiery wartościowe nabyte z przyczyn strategicznych według stanu na dzień 31.12.2020 roku przedstawia poniższe zestawienie.

Lp.	Rodzaj ekspozycji	Wartość bilansowa/godziwa w tys. zł.	Cel nabycia
1.	Akcje Banku BPS SA	2.079	Przyczyny strategiczne
2.	Obligacje Banku BPS S.A.	3.793	Przyczyny strategiczne
3.	Udział w Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS	5	Przyczyny strategiczne
RAZEM		5.877	

Bank posiada także udział w Banku Spółdzielczym w Samsonowie w wysokości 100.00,00 zł.

Bankowe papiery wartościowe według stanu na dzień 31.12.2020 roku przedstawia poniższe zestawienie.

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość bilansowa w tys. zł	Wartość rynkowa w tys. zł	Wartość godziwa w tys. zł
1.	Jednostki uczestnictwa otwartych funduszy inwestycyjnych	12.577	12.577	12.577
2.	Bony pieniężne NBP	17.000	17.000	17.000
3.	Obligacje skarbowe	5.722	5.722	5.722
4.	Obligacje komercyjne	1.553	1.553	1.553
	Obligacje komunalne	4.718	4.718	4.718
	Obligacje korporacyjne	1.009	1.009	1.009
5.	Obligacje płynnościowe BPS	257	257	257
RAZEM		42.836	42.836	42.836

Bankowe papiery wartościowe obejmują aktywa finansowe dostępne do sprzedaży (obligacje komunalne, jednostki uczestnictwa) oraz aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności (bony pieniężne NBP, obligacje: komercyjne, skarbowe, korporacyjne, komunalne).

Inwestowanie w papiery wartościowe ma na celu uzyskiwanie przez Bank korzyści finansowych w krótkim, średnim i długim okresie czasu, z rzeczywistych lub oczekiwanych różnic między rynkowymi cenami zakupu i sprzedaży, różnicy stóp procentowych i kursów walutowych. Inwestycje finansowe mają ponadto na celu optymalizację zarządzania ryzykami finansowymi, tj. ryzykiem stopy procentowej, ryzykiem walutowym i ryzykiem płynności.

Zgodnie z przyjętymi w Banku Zasadami rachunkowości, wyceny aktywów i pasywów na dzień bilansowy dokonuje się według zasad określonych w ustawie o rachunkowości, z uwzględnieniem odpowiednio przepisów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.

Jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych wyceniane są jako aktywa dostępne do sprzedaży według wartości godziwej, a skutki zmiany wartości godziwej odnosi się na kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny, do momentu wyłączenia aktywów finansowych z bilansu, w którym skumulowane skutki zmian wartości godziwej ujęte w kapitale (funduszu) z aktualizacji wyceny Bank ujmuje odpowiednio w przychodach lub kosztach finansowych:

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności Bank wycenia według zamortyzowanego kosztu, z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej; naliczone memoriałowo na koniec każdego miesiąca odsetki, według stopy procentowej obowiązującej w danym okresie naliczenia, Bank zalicza do przychodów z tytułu odsetek.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane są zgodnie z oprocentowaniem ustalonym przez emitenta, naliczone i otrzymane odsetki ujmuje się w przychodach z tytułu odsetek.

W okresie 01.01.2020 – 31.12.2020 r. Bank, z tytułu posiadanych aktywów finansowych, osiągnął przychód w wysokości 533 tys. zł.

XVI Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej- art. 448 Rozporządzenia.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest maksymalizacja marży odsetkowej w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych oraz ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez doskonalenie narzędzi pomiaru. Ponadto utrzymanie relacji przychodów i kosztów odsetkowych oraz bilansowej wartości zaktualizowanej kapitału wynikającej ze zmian stóp procentowych, w granicach nie zagrażających bezpieczeństwu Banku i akceptowanych przez Radę Nadzorczą.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem stopy procentowej obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

- 1) zapewnienie odpowiedniej struktury aktywów i pasywów oprocentowanych w celu ograniczania ryzyka bazowego oraz ryzyka przeszacowania,
- 2) wdrożenie polityki cenowej (w tym działań marketingowych) prowadzącej do utrzymania odpowiedniej do skali działalności stabilnej bazy depozytowej oraz dochodowego portfela kredytowego i wypracowania korzystnych marż wpływających na przychód odsetkowy,
- 3) realizacja polityki stóp procentowych w procesie sprzedaży produktów bankowych.

Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym to część ryzyka rynkowego -obecne lub przyszłe ryzyko zarówno dla dochodów, jak i wartości ekonomicznych, wynikające z niekorzystnych zmian stóp procentowych, które wpływają na pozycje wrażliwe na zmiany stóp procentowych, obejmujące:

- 1) **ryzyko niedostosowania** -ryzyko wynikające ze struktury terminowej pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych, którego źródłem są różnice w czasie dostosowania zmian oprocentowania tych pozycji, obejmujące zmiany w strukturze terminowej stóp procentowych występujące w sposób spójny na krzywej dochodowości (ryzyko równoległe) lub w sposób zróżnicowany w poszczególnych okresach (ryzyko nierównoległe),
- 2) **ryzyko bazowe** -ryzyko wynikające z wpływu względnych zmian stóp procentowych na pozycje wrażliwe na zmiany stóp procentowych, które mają podobne okresy zapadalności, ale są wyceniane według różnych indeksów stóp procentowych. Ryzyko bazowe wynika z niedoskonałej korelacji w dostosowaniu stóp procentowych uzyskiwanych i płaconych od różnych pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych, które w innym przypadku miałyby podobne cechy w zakresie zmian oprocentowania
- 3) **ryzyko opcji klienta** – ryzyko wynikające z opcji (wbudowanych i jawnych), dzięki którym Bank lub jego klient może zmienić wartość i harmonogram (termin) przepływów pieniężnych; w szczególności jest to ryzyko wynikające z:
 - pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych, w przypadku gdy posiadacz prawie na pewno skorzysta z opcji, o ile leży to w jego interesie finansowym (wbudowane lub jawne opcje automatyczne) – np. kredyty dające kredytobiorcy prawo spłaty przed terminem pozostałej części kredytu lub zmiany charakteru oprocentowania (stałe/zmiennie), różnego typu instrumenty dłużne zawierające opcje typu call lub put, dające możliwość wcześniejszego wykupu instrumentu,
 - domyślnie wbudowanej elastyczności pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych lub z charakterystyki tych instrumentów, takiej że zmiany stóp procentowych mogą wpływać na zmianę zachowania klienta (wbudowane ryzyko opcji behawioralnej klienta), np. różnego typu depozyty bez oznaczonego terminu wymagalności, pozwalające deponentom wycofać swoje środki w dowolnym momencie, w tym bez żadnych kar,

Pomiar ryzyka stopy procentowej odbywa się w cyklach miesięcznych i prezentowany Zarządowi Banku oraz kwartalnych (prezentowanych Radzie Nadzorczej).

Do pomiaru stopnia narażenia na ryzyko stopy procentowej Bank stosuje:

- a) metodę luki stopy procentowej,
- b) analizę podstawowych wskaźników ekonomicznych związanych z oceną ryzyka stopy procentowej.

Jednym ze wskaźników określających ryzyko stopy procentowej jest wpływ zmian stóp procentowych na wynik odsetkowy Banku. W ramach testu warunków skrajnych:

- a) kalkulowana jest zmiana wartości ekonomicznej kapitału Banku,
- b) mierzona jest zmiana wyniku odsetkowego na skutek spadku stóp procentowych o 300 punktów bazowych w przypadku analizy luki terminów przeszacowania stopy procentowej i o 35 punktów bazowych w przypadku analizy luki ryzyka bazowego.

Szacunkowa zmiana wyniku odsetkowego:

Na koniec 2020r łączny poziom ryzyka w zakresie miar opartych na dochodach , będący sumą ryzyka niedopasowania oraz ryzyka bazowego, przy braku istotności ryzyka opcji klienta przy rocznym wyniku finansowym netto 302,16 tys. zł. wyniósł:

- a) -309,19 tys. zł. w ramach bieżącego zarządzania (suma ryzyka niedopasowania przy zmienności stóp o 0,25 pp. (-215,97 tys. zł.) i dodatkowo ryzyka bazowego przy zmianie stawek bazowych o 10 bp. (-93,22 tys. zł.), co stanowi 8,27% wykonanego

rocznego wyniku odsetkowego oraz 102,33% wykonanego rocznego wyniku finansowego netto.

- b) -1.174,93 tys. zł -w ramach szokowej zmienności stóp procentowych (suma ryzyka niedopasowania przy zmienności stóp o 1 pp. (-988,49 tys. zł) i dodatkowo ryzyka bazowego przy zmianie stawek bazowych o 20 pb. (-186,44 tys. zł.), co stanowiło 31,42% wykonanego rocznego wyniku odsetkowego oraz 388,85% wykonanego rocznego wyniku finansowego netto.

XVII. Polityka w zakresie wynagrodzeń.

Zasady ustalania wynagrodzenia pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka zostały określone w Polityce wynagrodzeń Banku Spółdzielczego w Suchedniowie. Szczegółowy opis zasad Polityki wynagrodzeń zawarto w Informacji Banku wynikającej z Art. 111a ust. 1 i ust. 4 Prawa bankowego , umieszczonej na stronie internetowej Banku www.bs-suchedniow.com.pl.

Na system wynagrodzeń w Banku składają się wynagrodzenia stałe i wynagrodzenia zmienne, (z zastrzeżeniem członków Rady, którzy mogą otrzymywać wyłącznie wynagrodzenie stałe i pracownika Komórki Zgodności – którego wysokość wynagrodzenia powinno być w przeważającej mierze stałe a metody ustalania wynagrodzenia zmiennego nie powinny wpływać na obiektywność i niezależność pracownika) przy czym stałe składniki winny stanowić na tyle duża część łącznego wynagrodzenia, aby możliwe było prowadzenie elastycznej polityki zmiennych składników wynagrodzenia.

Do stanowisk istotnych, o których mowa w § 24 Rozporządzenia Ministra Finansów oraz w uchwale 604/2014 Parlamentu Europejskiego i Rady (UE), Bank w 2020r zaliczał :

- 1) Członków Rady Nadzorczej
- 2) Członków Zarządu,

Z uwagi na fakt, że wszystkie istotne decyzje podejmowane są przez Zarząd i żaden z pracowników komórek: zgodności, zarządzania ryzykami, sprawami kadrowymi, nie posiada kompetencji do podejmowania decyzji w kwocie przekraczającej 2% funduszy własnych /kapitałów uznanych, do stanowisk istotnych nie zalicza się innych stanowisk pracy w Banku.

Z uwagi na skalę działalności Banku nie powoływano komisji/komitegu ds. wynagrodzeń, Bank nie korzystał z usług konsultanta zewnętrznego w zakresie ustalania wynagrodzeń.

Wynagrodzenia wypłacane w Banku mają charakter wyłącznie pieniężny i obejmują:

- 1) stałe składniki wynagradzania (wynagrodzenie zasadnicze,),
- 2) zmienne składniki wynagradzania, rozumiane jako: premie regulaminowe i uznaniowe, nagrody specjalne, odprawy emerytalne i rentowe, nagrody jubileuszowe, wynagrodzenie prowizyjne.

Wypłata zmiennych składników wynagrodzeń osobom zajmującym stanowiska kierownicze w Banku następuje zgodnie z zatwierdzonym przez Radę Nadzorczą Regulaminem wynagradzania Zarządu.

Oceny efektów pracy osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku dokonuje Rada Nadzorcza i obejmuje ona następujące wskaźniki Banku:

- 1) poziom depozytów podmiotów niefinansowych,
- 2) poziom obligacji kredytowych podmiotów niefinansowych,
- 3) wynik finansowego netto,

- 4) zwrot z kapitału własnego (ROE),
- 5) jakość portfela kredytowego,
- 6) łączny współczynnik kapitałowy,
- 7) wskaźnik płynności LCR.
- 8) poziom wskaźnika kosztów C/I.

Ocenie podlega stopień wykonania wymienionych wskaźników w odniesieniu do planu finansowego w poszczególnych latach podlegających ocenie. Zmienne składniki są przyznawane w przypadku, gdy w każdym z ostatnich trzech lat plan w zakresie w/w wskaźników był zrealizowany co najmniej w 80%.

Kryteria jakościowe oceny członków Zarządu przy przyznawaniu zmiennych składników wynagradzania to:

- 1) uzyskanie absolutorium w okresie oceny,
- 2) pozytywna ocena rękojmi należytego wykonania obowiązków, zgodnie z art. 22aa ustawy Prawo bankowe, tj. uzyskanie pozytywnej oceny w procesie oceny odpowiedniości;
- 3) ogólna dobra ocena przez Radę Nadzorczą realizacji zadań zawartych w planie ekonomiczno-finansowym w okresach objętych oceną.

Osobom zajmującym stanowiska kierownicze w Banku nie przysługują indywidualnie przyznawane odprawy emerytalne, przysługuje im odprawa emerytalna przyznawana w ramach powszechnie stosowanego w Banku systemu emerytalnego, opisanego w Regulaminie wynagradzania Banku.

Wysokość zmiennych składników wynagradzania nie może być wyższa niż 100% wynagrodzenia zasadniczego osób zajmujących stanowiska istotne, a wynagrodzenie zasadnicze powinno mieć taką wysokość, aby Bank mógł prowadzić elastyczną politykę wynagrodzeń w zakresie zmiennych składników.

W 2020r wypłacono 1 osobie zmienny składnik wynagrodzenia zajmującej stanowisko kierownicze

Informacje ilościowe:

Zagregowane informacje o sumie wypłaconych w 2020r. wynagrodzeń osobom zajmującym stanowiska kierownicze w rozumieniu przyjętej przez Bank Polityki wynagrodzeń.
w tys. zł.

	Stanowiska kierownicze	Stałe składniki	Zmienne składniki	Ilość osób
1.	Członkowie Zarządu	406	9	4
	Rada Nadzorcza	46	0	9

W ocenie Rady Nadzorczej dokonanej w dniu 29.06.2020r, Bank prowadzi przejrzystą politykę wynagrodzeń stanowisk istotnych.

XVIII. Dźwignia finansowa.

Dźwignia finansowa oznacza względną – w stosunku do funduszy własnych – wielkość posiadanych przez Bank aktywów, zobowiązań pozabilansowych oraz zobowiązań warunkowych dotyczących płatności lub dostawy lub dostarczenia zabezpieczenia, z uwzględnieniem zobowiązań z tytułu otrzymanych środków finansowych, zaciągniętych

zobowiązań, umów dotyczących instrumentów pochodnych lub umów z udzielonym przyrzeczeniem odkupu, lecz z wyjątkiem zobowiązań, które można wyegzekwować wyłącznie w przypadku likwidacji Banku.

Wskaźnik dźwigni finansowej to miara kapitału Banku podzielona przez miarę ekspozycji całkowitej Banku wyrażona jako wartość procentowa.

Bank oblicza wskaźnik dźwigni jako prostą średnią arytmetyczną miesięcznych wskaźników dźwigni w ciągu kwartału. Dla celów wyliczenia wskaźnika dźwigni miarę kapitału stanowi kapitał Tier 1.

Miara ekspozycji całkowitej jest sumą wartości ekspozycji z tytułu wszystkich aktywów i pozycji pozabilansowych nieodliczonych przy wyznaczaniu miary kapitału Tier 1.

Informację o wielkości wskaźnika dźwigni wg stanu na 31.12.2020 r. przedstawia poniższa tabela.

Wartość i podział ekspozycji całkowitej wg stanu na 31.12.2020 r.	Wartość
Inne aktywa	225.280
Pozycje pozabilansowe o średnim/niskim ryzyku związane z finansowaniem handlu	119
Pozycje o średnim ryzyku związane z finansowaniem handlu i pozycje pozabilansowe związane z oficjalnie wspieranym finansowaniem eksportu	3.755
Wskaźnik dźwigni – w pełni wprowadzoną definicję kapitału Tier 1	10,17
Wskaźnik dźwigni – wykorzystując definicję przejściową kapitału Tier 1	10,17

Poniżej zaprezentowano kształtowanie się wskaźnika dźwigni w 2018 roku w ujęciu kwartalnym.

Wskaźnik dźwigni	Wg stanu na 31.03.2020 r.	Wg stanu na 30.06.2020 r.	Wg stanu na 30.09.2020 r.	Wg stanu na 31.12.2020 r.
Wskaźnik dźwigni — w pełni wprowadzoną definicję kapitału Tier 1	10,45	11,19	11,74	10,17
Wskaźnik dźwigni – wykorzystując definicję przejściową kapitału Tier 1	10,45	11,19	11,74	10,17

XIX Stosowanie technik ograniczenia ryzyka kredytowego.

1. Bank nie stosuje kompensowania pozycji bilansowych i pozabilansowych.
2. W celu redukcji ryzyka kredytowego Bank przyjmuje zabezpieczenia rzeczowe o jak najwyższej wartości pozwalające na pomniejszanie podstawy naliczania rezerwy celowej, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw celowych związanych z działalnością banków. Podejmując decyzje o zaangażowaniu kredytowym, Bank dąży do uzyskania pełnego zabezpieczenia, o jak najwyższej jakości przez cały okres kredytowania.
3. Wartość przyjmowanych zabezpieczeń powinna zapewnić odpowiedni poziom wskaźnika LtV przez cały okres kredytowania. Bank stale monitoruje zmiany na rynku typowych przyjmowanych zabezpieczeń, tj. rynku nieruchomości. Bank monitoruje jednostkowe wskaźniki LtV jak również średnioważony wskaźnik LtV dla portfela ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie.

4. Bank weryfikuje wartość zabezpieczenia w oparciu o zapisy regulacji wewnętrznych Banku dotyczących monitoringu zabezpieczeń, w oparciu o dostępne dokumenty, bazy danych, wizyty na miejscu, inne informacje.
5. W celu zmniejszenia ekspozycji na ryzyko kredytowe, Bank przy ustanawianiu zabezpieczenia stosuje zasadę dywersyfikacji. Bank przyjmuje :
 - a) zabezpieczenia osobiste, które charakteryzują się odpowiedzialnością osobistą osoby dającej zabezpieczenie, całym jej majątkiem do wysokości zadłużenia (w szczególności poręczenie według prawa cywilnego, weksel in blanco, poręczenie wekslowe, przystąpienie do długu);
 - b) zabezpieczenia rzeczowe, które ograniczają odpowiedzialność osoby dającej zabezpieczenie do poszczególnych składników jej majątku, ale dają wierzycielowi pierwszeństwo zaspokojenia z obciążonej rzeczy przed wierzycielami osobistymi dłużnika (w szczególności kaucja, zastaw rejestrowy i zwykły, przewłaszczenie, hipoteka).

Koncentracja ekspozycji kredytowych wg zabezpieczeń na dzień 31.12.2020 roku (w tys. zł.)

Rodzaj zabezpieczenia	Limit (w stosunku do funduszy własnych) w %	Wartość	Wykorzystanie limitu w %
Rodzaj zabezpieczenia limitowanego			
Weksel in blanco	260,00	54.850	91,38
Poręczenie	110,00	7.867	30,98
Gwarancja	70,00	2.918	18,06
Hipoteka na nieruchomości mieszkalnej	150,00	21.980	63,47
Hipoteka na nieruchomości niemieszkalnej	150,00	16.577	47,87
Przewłaszczenie rzeczy ruchomych	60,00	1.044	7,54
Zastaw rejestrowy	70,00	2.490	15,41
Rodzaj zabezpieczenia Nielimitowanego			
Ubezpieczenie kredytu		1.012	
Cesja praw z umowy ubezpieczenia		8	
Pełnomocnictwo do rachunku		164	
Kaucja pieniężna		0	
Inne formy zabezpieczeń		92	

6. Mając na uwadze ograniczenie koncentracji ryzyka kredytowego wynikającego z zaangażowania wobec pojedynczego klienta, grupy powiązanych klientów, dużych ekspozycji, osób wewnętrznych, klientów działających w tym samym sektorze gospodarki i ekspozycji zabezpieczonych tym samym rodzajem zabezpieczenia, Bank monitoruje poziom wykorzystania limitów; wyniki przeprowadzonego monitoringu prezentowane są Zarządowi i Radzie Nadzorczej.

7. Bank nie dokonuje transakcji na instrumentach pochodnych.

XX Płynność.

Ryzyko płynności – ryzyko nie wywiązania się z bieżących zobowiązań Banku, wskutek braku aktywów o dużej płynności (gotówki, środków na rachunku bieżącym Banku, depozytów krótkoterminowych, łatwo zbywalnych papierów wartościowych) lub możliwości zaciągnięcia dodatkowych zobowiązań, jak również ryzyko, że Bank będzie zmuszony sprzedać aktywa mniej płynne na niekorzystnych warunkach lub ze stratą w związku z ryzykiem płynności rynku (produktu), aby zaspokoić zapotrzebowanie na środki płynne, np. z tytułu wycofywania depozytów lub udzielania kredytów.

Celem strategicznym Banku w zarządzaniu płynnością jest pełne zabezpieczenie jego płynności tj. zapewnienie zdolności do terminowego wywiązania się z bieżących i przyszłych zobowiązań, minimalizacja ryzyka utraty płynności przez Bank, zapobieganie wystąpieniu sytuacji kryzysowej oraz optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych, mające na celu osiągnięcie założonej rentowności / stałego i rosnącego wyniku finansowego.

System zarządzania ryzykiem płynności w Banku Spółdzielczym w Suchedniowie jest scentralizowany i całościowy. Oznacza to zarządzanie płynnością złotową i walutową, zarówno w odniesieniu do pozycji bilansowych jak i pozabilansowych we wszystkich horyzontach czasowych ustalonych przez Bank i obejmuje wszystkie komórki i jednostki organizacyjne Banku.

W procesie zapewnienia płynności i zarządzania ryzykiem płynności w Banku uczestniczą:

- 1) Rada Nadzorcza – poprzez zatwierdzenie: struktury organizacyjnej Banku, celów strategicznych w zarządzaniu ryzykiem płynności, maksymalnego poziomu ryzyka płynności, zasad przeprowadzania testów warunków skrajnych,
- 2) Zarząd – poprzez opracowanie i wprowadzenie struktury organizacyjnej Banku dostosowanej do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka płynności, przygotowanie i wdrożenie Strategii i Polityki zarządzania ryzykiem płynności, zatwierdza plany awaryjne utrzymania płynności; Zarząd odpowiada za system informacji zarządczej i poprawność polityki informacyjnej,
- 3) Zespół ds. księgowości i sprawozdawczości - wykonuje bezpośrednie, bieżące zadania związane z rozpoznawaniem zapotrzebowania Banku na środki płynne oraz utrzymywaniem krótko-, średnio- i długookresowej płynności Banku, jest odpowiedzialny za codzienne wyznaczania nadzorczej miary płynności krótkoterminowej (LCR),
- 4) Stanowiska ds. zarządzania ryzykami i analiz - pomiar i monitorowanie ryzyka płynności, przeprowadzanie testów warunków skrajnych, dokonywanie pogłębionej analizy płynności długoterminowej, weryfikowanie i aktualizowanie procedur dotyczących zarządzania ryzykiem płynności, projektowanie założeń i scenariuszy testów warunków skrajnych,
- 5) Stanowisko ds. zgodności, kontroli instytucjonalnej i kadr - dostarczanie Radzie Nadzorczej Banku oraz Zarządowi bieżących i dokładnych informacji przygotowanych według zatwierdzonego planu testowania (kontroli), sporządzonego w oparciu o matrycę funkcji kontroli wewnętrznej,
- 6) Pozostałe komórki i jednostki organizacyjne - są odpowiedzialne za przygotowywanie i dostarczanie informacji niezbędnych do sprawnego i efektywnego zarządzania płynnością Banku.

Podstawowym źródłem finansowania działalności kredytowej Banku są depozyty, przede wszystkim depozyty podmiotów niefinansowych, głównie osób prywatnych, a także depozyty instytucji samorządowych.

Wskaźnik pokrycia działalności kredytowej zgromadzonymi w Banku depozytami wyniósł, wg stanu na 31.12.2020 r., 194,85%.

Zachowując ostrożne podejście do zarządzania ryzykiem płynności Bank finansuje aktywa o dalszych przedziałach zapadalności jedynie najbardziej stabilną częścią pozyskanych od klientów środków czyli tzw. osadem na depozytach. W trosce o zachowanie odpowiedniego poziomu płynności, Bank dąży do wydłużenia średniego terminu wymagalności przyjmowanych depozytów a tym samym zwiększenia stabilności pozyskiwanych środków.

Strukturę podstawowych źródeł finansowania Banku oraz poziom wyznaczonego na nich osadu według stanu na 31.12.2020 r. prezentuje poniższa tabela.

Rodzaj	Stan w tys. zł.	Osad w tys. zł.	Wskaźnik osadu
Depozyty a'vista osób prywatnych	117.295	93.132	0,7940
Depozyty terminowe osób prywatnych	32.337	27.858	0,8615
Depozyty a'vista podmiotów gospodarczych	31.356	10.946	0,3491
Depozyty terminowe podmiotów gospodarczych	1.824	194	0,1065
Depozyty sektora budżetowego	15.273		
Depozyty podmiotów finansowych	100		
Globalny wskaźnik osadu			0,7430

Bank Spółdzielczy w Suchedniowie jest zrzeszony w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. oraz jest uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, w związku z tym może regulować swoją płynność płatniczą poprzez wykorzystywanie instrumentów oferowanych zarówno przez Bank Zrzeszający jak i System Ochrony. Po stronie aktywów są to przede wszystkim rachunki bieżące rachunki bieżące i lokaty terminowe, po stronie pasywów jest to kredyt w rachunku bieżącym, depozyty terminowe.

Uczestnicy Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS wzajemnie gwarantują sobie płynność i wypłacalność, w szczególności poprzez udzielanie ze zgromadzonych środków pożyczek, gwarancji i poręczeń. W ramach Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS wydzielony został podmiot którego podstawowym zadaniem jest udzielanie pomocy płynnościowej jego Uczestnikom w sytuacji zagrożenia – Spółdzielnia System Ochrony Zrzeszenia BPS. Dodatkowo, Spółdzielnia realizuje zadania z zakresu monitorowania poziomu płynności Uczestników, zarówno na zasadzie zagregowanej jak i indywidualnej oraz zarządza wymianą informacji o ryzyku płynności.

Zarządzanie płynnością krótkoterminową opiera się na analizowaniu i planowaniu krótkoterminowych wpływów i wypływów, utrzymywaniu odpowiedniego poziomu środków własnych zgromadzonych na rachunku bieżącym, zawieraniu krótkoterminowych operacji na rynku finansowym, w tym z Bankiem Zrzeszającym oraz budowaniu nadwyżki płynnościowej, w której skład wchodzi aktywa wysokopłynne stanowiące rezerwę na potencjalne wypływy gotówki z Banku.

W celu utrzymania ryzyka płynności na odpowiednim poziomie oraz zagwarantowania środków płynnych w sytuacjach kryzysowych, Bank utrzymuje odpowiednią wielkość aktywów płynnych.

Składniki aktywów płynnych wg stanu na 31.12.2020 r zaprezentowano w poniższej Tabeli.

Składniki aktywów płynnych wg stanu na 31.12.2020 r zaprezentowano w poniższej tabeli.

Wyszczególnienie	Wartość wg stanu na 31.12.2020 r. (w tys. zł.)	Wartość możliwa do uzyskania	Wartość możliwa do uzyskania w zakładanym horyzoncie na datę 31.12.2020 r.
Monety i banknoty	2.960	100,00 %	2.960
Aktywa stanowiące ekspozycję wobec banków centralnych	18.650	100,00%	18.650
Aktywa stanowiące ekspozycję wobec rządów centralnych	20.578	100,00%	20.578
Całkowite nieskorygowane aktywa poziomu 1	42.188	X	42.188
Całkowite nieskorygowane aktywa poziomu 2B	20	75,00%	15
Całkowite nieskorygowane aktywa płynne	42.208	X	42.203
Wskaźnik płynności LCR	10,2149		

Dodatkowo, zgodnie z wymogami nałożonymi przez Rozporządzenie CRR oraz wydanymi do niego aktami delegowanymi, Bank oblicza w każdym dniu wskaźniki LCR, który obrazuje w jakim stopniu Bank jest zabezpieczony przed sytuacją skrajną, która utrzymuje się przez okres 30 dni, wynikającą z zakłócenia równowagi pomiędzy wpływami i wypływami płynności.

Wskaźnik LCR oblicza się jako stosunek zabezpieczenia przed utratą płynności i różnicy pomiędzy odpływami i przypływami w okresie kolejnych 30 dni. Minimalny, wymagalny poziom wskaźnika LCR w 2020 roku wynosił 100% wymogu płynności. Bank spółdzielczy w Suchedniowie odnotował na dzień 31.12.2020 r. wskaźnik LCR w wysokości 10,2149%.

Wskaźnik LCR obliczany jest na każdy dzień a informacja o ich poziomie przekazywana jest Członkowi Zarządu-Głównemu Księgowemu oraz w okresach kwartalnych Zarządowi i Radzie Nadzorczej.

W celu oceny struktury posiadanych aktywów i pasywów, dokonuje się analizy rozkładu ich zapadalności/ wymagalności w poszczególnych przedziałach czasowych obliczając wskaźnik luki płynności. Bank stosuje metody urealniania zapadalności aktywów i pasywów aby realnie prognozować zachowanie się struktury bilansu w czasie. Szczegółowy opis metod urealniania zawiera Instrukcja zarządzania ryzykiem płynności w Banku Spółdzielczym w Suchedniowie. Na podstawie urealnionych wartości Bank oblicza wskaźnik luki skumulowanej. Wskaźnikami luki są stosunki w poszczególnych przedziałach czasowych skumulowanych wartości aktywów do pasywów. Ocenia się, że wskaźnik luki w przedziale 0,9 do 1,0 dla przedziału czasowego do roku czasu świadczy o dobrej płynności.

Poniższa tabela prezentuje urealnioną lukę płynności wg stanu na 31.12.2020 r.

Luka	Do 1 miesiąca	Do 3 miesięcy	Do 12 miesięcy
Luka skumulowana (w tys. zł.)	31.946	52.193	58.250
Wskaźnik luki skumulowanej	1,48	1,74	1,78
Limit	minimum 1,0	minimum 1,0	minimum 1,0

Istotnym warunkiem utrzymania płynności w przyszłości jest zarządzania płynnością długoterminową. Bank bada strukturę pasywów długoterminowych w powiązaniu ze strukturą aktywów długoterminowych. Na dzień 31.12.2020 r. urealnione należności długoterminowe, rozumiane jako należności z terminem zapadalności powyżej 12 miesięcy i niepłynne stanowiły 86.653 tys. zł. a poziom depozytów stabilnych wynosił 132.131 tys. zł. – luka dodatnia 45.478 tys. zł. Zatem na dzień 31.12.2020 r. osad na depozytach zapewniał całościowe finansowanie aktywów długoterminowych i nie występowała konieczność wykorzystania limitu lokacyjnego w Banku BPS S.A. W związku z tym, że luka finansowania jest dodatnia, Bank nie ponosi dodatkowych potencjalnych kosztów z tytułu pozyskania środków

Poniższa tabela prezentuje zaangażowania w kredyty i skupione wierzytelności z terminem zapadalności powyżej 10 lat.

Wyszczególnienie	Wartość
kredyty i skupione wierzytelności z terminem zapadalności > 10 lat (kapitał)	18.167
kredyty i skupione wierzytelności nominalne	101.713
suma bilansowa nominalna	201.205
Limit - kredyty i skupione wierzytelności z terminem zapadalności > 10 lat (kapitał) / kredyty i skupione wierzytelności nominalne	21%
Wykonanie	17,86%
Limit - kredyty i skupione wierzytelności z terminem zapadalności > 10 lat (kapitał) / suma bilansowa nominalna	11%
Wykonanie	7,86%

Bank bada narażenie na ryzyko płynności w sytuacji skrajnej przeprowadzając testy warunków skrajnych.

Przy opracowywaniu założeń testów warunków skrajnych Bank uwzględnia następujące wytyczne:

- zakres i częstotliwość przeprowadzania testów warunków skrajnych jest współmierna do charakteru, rozmiaru i skali działalności Banku, złożoności modelu biznesowego oraz

profilu ryzyka; częstotliwość realizacji testów warunków skrajnych będzie zwiększana w szczególnych okolicznościach, takich jak niestabilne warunki rynkowe czy też na żądanie nadzoru;

- b) w ramach scenariuszy warunków skrajnych Bank testuje dotkliwość warunków skrajnych o charakterze krótkoterminowym (do 7 dni) i mniej dotkliwe ale utrzymujące się w czasie (do jednego miesiąca);

Bank opracowuje założenia przeprowadzania testów warunków skrajnych w trzech podstawowych wariantach ze względu na charakter zdarzeń:

- a) wewnętrzny – kryzys płynności wewnątrz Banku spowodowany zwiększeniem się wypływów środków, które po urealnieniu stają się wymagalne w ciągu 7 dni oraz zwiększeniem się wypływów depozytów obsługiwanych internetowo i mobilnie oraz depozytów z podwyższonym oprocentowaniem; scenariusz bada interakcje z ryzykiem kredytowym, walutowym oraz stopy procentowej;
- b) systemowy – celem testu jest wyznaczenie luki płynności przy założeniu ograniczonego finansowania z zewnątrz, zatorów płatniczych na rynku oraz zakłóceń w funkcjonowaniu systemów płatniczych i rozliczeniowych;
- c) połączony – stanowiący kombinację kryzysu wewnętrznego i systemowego.

Wyniki testów warunków są wykorzystywane:

- a) jako podstawa do podjęcia działań naprawczych bądź mających na celu ograniczenie ekspozycji banku,
- b) do dostosowania profilu płynnościowego Banku do przyjętej tolerancji ryzyka,
- c) do oceny adekwatności nadwyżki płynności, a także zdolności do kompensacji niedoborów,
- d) jako podstawa w procesie budowania awaryjnego planu płynności Banku oraz określania strategii i taktyki działania na wypadek pojawienia się warunków skrajnych płynności,
- e) do ustalania limitów wewnętrznych,
- f) jako podstawa do dostosowywania i ulepszania regulacji wewnętrznych.

Przeprowadzone w 2020 roku testy warunków skrajnych w wariantach wewnętrznym, systemowym i łączonym oraz w skali dotkliwej i mniej dotkliwej wykazały niską wrażliwość Banku na spadek aktywów płynnych. W związku z tym nie występują dodatkowe koszty finansowania płynności

Bank przeprowadza testy odwrócone służące określeniu scenariuszy, które mogłyby doprowadzić do negatywnych skutków zmaterializowania się ryzyka płynności w postaci niedotrzymania nadzorczych miar płynności.

Testy odwrócone przeprowadza się dla scenariusza:

- 1) niedotrzymania minimalnej wartości wewnętrznej w postaci współczynnika udziału podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności w aktywach ogółem (M1), określonej w Uchwale Zarządu Banku, w wyniku obniżenia salda aktywów płynnych,
- 2) niedotrzymania minimalnej wartości nadzorczej miary płynności krótkoterminowej, określonej w postaci wartości wskaźnika pokrycia płynności krótkoterminowej (LCR), o którym mowa w Rozporządzeniu CRR UE, w wyniku zwiększenia salda wypływów netto.

Przeprowadzone w 2020 roku testy odwrócone wykazały, że:

- 1) spadek salda podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności o 40,98% aktywów płynnych spowodowałby niedotrzymanie wymaganych miar płynności,

2) zwiększenie salda wpływów netto o 247,73 % spowodowałby spadek wskaźnika LCR poniżej wymaganej wartości.

Wyniki testów warunków skrajnych są prezentowane Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej.

XXI Stosowanie metod zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego.

Nie dotyczy.

XXII Stosowanie wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego.

Nie dotyczy.

Załącznik nr 1

Cele strategiczne oraz organizacja procesu zarządzania w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, opis systemu informacji zarządczej.

1. Informacje ogólne o systemie zarządzania ryzykami.

Każda aktywność podejmowana przez Bank generuje ryzyko, które mogą niekorzystnie wpłynąć na jego sytuację ekonomiczno -finansową, jak też na zajmowaną pozycję na rynku usług bankowych.

Podejmowanie ryzyka zmusza Bank do koncentrowania uwagi na powstających zagrożeniach, poszukiwania form obrony przed zagrożeniami i dostosowywania działalności do zmieniających się warunków zewnętrznych. Ostrożnościowe podejmowanie ryzyka, oznacza utrzymywanie racjonalnej równowagi pomiędzy prowadzeniem działalności przychodowej i kontrolowaniem ryzyka.

Bank zarządza ryzykiem występującym w jego działalności, w szczególności poprzez opracowanie i wdrożenie adekwatnego i skutecznego systemu zarządzania.

1.1. Do głównych zadań w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku należy:

- 1) dostarczanie informacji na temat ryzyka i jego profilu,
- 2) określenie istotnych rodzajów ryzyka w Banku oraz sposobu ustalania ich istotności,
- 3) stosowanie działań profilaktycznych redukujących ryzyko i jego skutki,
- 4) monitorowanie dopuszczalnego poziomu ryzyka,
- 5) określenie zasad i szacowanie wymogów kapitałowych na pokrycie poszczególnych rodzajów ryzyka,
- 6) określenie limitów alokacji kapitału wewnętrznego z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka,
- 7) analiza pokrycia wymogów kapitałowych funduszami własnymi,
- 8) uwzględnienie efektów pomiaru ryzyka w metodach szacowania wymogów kapitałowych,
- 9) agregacja procesów szacowania wymogów kapitałowych z procesami zarządzania ryzykiem w Banku,
- 10) raportowanie wyników oceny ryzyka oraz adekwatności kapitałowej Zarządowi oraz w sposób syntetyczny Radzie Nadzorczej,
- 11) opracowanie oraz stała aktualizacja Systemu Informacji Zarządczej, ze szczególnym uwzględnieniem roli Rady Nadzorczej,
- 12) aktualizacja pisemnych Strategii, Polityk oraz procedur w zakresie systemu zarządzania ryzykiem, systemu kontroli wewnętrznej oraz szacowania kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego,
- 13) organizacja systemu kontroli wewnętrznej,
- 14) audyt skuteczności zarządzania ryzykiem w Banku,
- 15) wykorzystywanie przez Zarząd oraz Radę Nadzorczą wyników kontroli wewnętrznej i audytu do bieżącego zarządzania oraz nadzoru nad zarządzaniem ryzykiem,
- 16) stałe doskonalenie metod zarządzania ryzykiem.

1.2. Narzędzia realizacji polityki Banku w zakresie ryzyka.

W celu zapewnienia skutecznego i ostrożnego zarządzania ryzykami Zarząd:

- 1) opracowuje i wdraża odpowiednie środowisko zarządzania ryzykiem, obejmujące strukturę organizacyjną, narzędzia wspomagające zarządzanie ryzykiem, system informacji zarządczej, a także odpowiednie zarządzanie kadrami,
- 2) kształtuje i dba o odpowiednią kulturę organizacyjną zorientowaną na efektywne zarządzanie ryzykiem,
- 3) opracowuje i wdraża formalnie przyjęty proces identyfikacji, pomiaru, limitowania, raportowania i kontroli podejmowanego ryzyka.

Zasady i mechanizmy tworzące system zarządzania ryzykiem są opracowywane i uchwalane przez Zarząd i zatwierdzane przez Radę Nadzorczą w formie Polityk.

Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania oraz ocenia adekwatność i skuteczność tego systemu..

1.3. Struktura organizacyjna.

Struktura organizacyjna Banku umożliwia skuteczne zarządzanie i kontrolę ryzyka, zarówno na poziomie komórek odpowiedzialnych za proces zarządzania ryzykiem, jak i na szczeblu organów Banku oraz jest dostosowana do wielkości i profilu ryzyka prowadzonej działalności.

Zarządzanie ryzykiem jest zorganizowane w sposób umożliwiający zapobieganie konfliktom interesów pracowników i jednostek organizacyjnych lub konfliktom personalnym pomiędzy pracownikami.

Podział zadań i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem zapewnia niezależność funkcji pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka od działalności operacyjnej, z której to ryzyko wynika.

Członkowie Zarządu uwzględniając charakter, skalę i złożoność prowadzonej przez Bank działalności nie łączą odpowiedzialności za nadzór nad zarządzaniem danym ryzykiem z odpowiedzialnością za obszar działalności generujący (stwarzający) to ryzyko.

1.4. Proces zarządzania ryzykiem.

Proces zarządzania ryzykiem w Banku obejmuje następujące działania:

- 4) identyfikacja ryzyka – polega na rozpoznaniu aktualnych i potencjalnych źródeł zagrożeń związanych z ryzykiem oraz oszacowaniu wielkości potencjalnego wpływu danego rodzaju ryzyka na sytuację finansową (wynik finansowy) Banku,
- 5) pomiar ryzyka – obejmuje definiowanie miar ryzyka adekwatnych do rodzaju, istotności ryzyka i dostępności danych oraz dokonania kwantyfikacji ryzyka za pomocą ustalonych miar,
- 6) ocena/szacowanie ryzyka – polega na określeniu siły wpływu lub zakresu ryzyka z punktu widzenia realizacji celów zarządzania ryzykiem,
- 7) limitowanie ryzyka,
- 8) monitorowanie i raportowanie ryzyka,
- 9) kontrolowanie ryzyka.

1.5. Organizacja zarządzania ryzykiem jest oparta o podział zadań realizowany na trzech niezależnych poziomach:

- 1) poziom pierwszy (pierwsza linia obrony) – zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej, bieżące zarządzanie ryzykiem,
- 2) poziom drugi (druga linia obrony) – którą stanowi zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych,
- 3) poziom trzeci (trzecia linia obrony) – którą stanowi działalność audytu wewnętrznego.

1.6. Organy i komórki uczestniczące w systemie zarządzania ryzykiem

W procesie zarządzania ryzykiem w Banku uczestniczą następujące organy, jednostki i komórki organizacyjne:

- 1) Rada Nadzorcza – sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność poprzez:
 - a) zatwierdzenie określonego przez Zarząd akceptowalnego ogólnego poziomu ryzyka (apetyt na ryzyko / tolerancja na ryzyko) oraz monitorowanie jego przestrzegania,
 - b) zatwierdzanie ogólnego poziomu / profilu ryzyka Banku,
 - c) zatwierdzanie w odpowiednich Strategiach innych parametrów/limitów/wskaźników, gdy obowiązujące przepisy prawne tego wymagają,
 - d) zatwierdzenie przyjętej przez Zarząd „Strategii zarządzania ryzykiem” oraz monitorowanie jej przestrzegania,
 - e) nadzór nad opracowaniem, przyjęciem i wdrożeniem Polityk i procedur, na podstawie których funkcjonować ma w Banku system zarządzania ryzykiem,
 - f) zatwierdzanie „Polityk zarządzania ryzykami”, a w szczególności Polityki w zakresie szacowania kapitału wewnętrznego i zarządzania kapitałowego oraz dokonywanie przeglądów procedur szacowania kapitału wewnętrznego i zarządzania kapitałowego,
 - g) nadzór nad wykonywaniem przez członków Zarządu obowiązków w zakresie systemu zarządzania ryzykiem, w zależności od wewnętrznego podziału zadań w Zarządzie,
 - h) określenie zasad raportowania do Rady Nadzorczej o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności, po uprzednim przedstawieniu propozycji przez Zarząd, w sposób umożliwiający nadzorowanie systemu zarządzania ryzykiem w Banku,
 - i) coroczną ocenę adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem.
- 2) Zarząd - organizuje, wdraża oraz zapewnia działanie systemu zarządzania ryzykiem poprzez:
 - a) określanie bieżącej i przyszłej gotowości Banku do podejmowania ryzyka (apetytu na ryzyko, który następnie zatwierdza Rada Nadzorcza),
 - b) opracowywanie i przyjmowanie „Strategii zarządzania ryzykiem”,
 - c) wprowadzanie podziału realizowanych w Banku zadań, zapewniającego niezależność zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie, od zarządzania ryzykiem na drugim poziomie,
 - d) nadzorowanie zarządzania ryzykiem na pierwszym i drugim poziomie,
 - e) opracowywanie i przyjmowanie Polityk oraz zapewnianie wdrożenia procedur, na podstawie których funkcjonować ma w Banku system zarządzania ryzykiem,
 - f) nadzorowanie wielkości i profilu ryzyka w Banku,
 - g) ustanawianie zasad raportowania o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności, w sposób umożliwiający monitorowanie poziomu ryzyka w Banku.
 - h) Zarząd Banku zapewnia, że system zarządzania ryzykiem, w tym ryzykiem operacyjnym, jest adekwatny i skuteczny – to znaczy, że proces zarządzania tym ryzykiem dostarcza zamierzonych efektów, oraz jest realizowany w sposób poprawny na każdym etapie procesu zarządzania ryzykiem,
 - i) Zarząd, w ramach posiadanych kompetencji, podejmuje decyzje dotyczące

- organizacji i działania procesów zarządzania ryzykiem (w tym ryzykiem operacyjnym), a także organizacji i działania środowiska wewnętrznego związanego z zarządzaniem ryzykiem; w tym zakresie Zarząd zapewnia zasoby niezbędne do skutecznego zarządzania ryzykiem (w tym ryzykiem operacyjnym),
- j) Zarząd dokonuje regularnych przeglądów Strategii i Polityk zarządzania ryzykiem oraz systemu zarządzania ryzykiem i zasad zarządzania ryzykiem,
 - k) Zarząd okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat rodzajów ryzyka, profilu ryzyka (struktury i wielkości ryzyka), na które narażony jest Bank,
 - l) Zarząd informuje Radę Nadzorczą o przyjętych parametrach / wskaźnikach / rozwiązaniach, gdy obowiązujące przepisy zewnętrzne to określają i tego wymagają,
 - m) Zarząd odpowiada za bezpieczeństwo informacji i systemów informatycznych,
- 3) Prezes Zarządu - nadzoruje bezpośrednio zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie oraz odpowiada za funkcjonowanie Systemu Informacji Zarządczej,
- 4) Komitet Kredytowy - uczestniczy w procesie opiniowania transakcji kredytowych oraz ich klasyfikacji pod kątem ryzyka ponoszonego przez Bank,
- 5) Stanowisko ds. zarządzania ryzykami i analiz - zapewnia identyfikację wszystkich najważniejszych rodzajów ryzyka na jakie narażony jest Bank (gromadzenie, przetwarzanie informacji i pomiar danych), jest odpowiedzialne za niezależną identyfikację, ocenę, kontrolę, monitorowanie ryzyka oraz raportowanie o ryzyku powstałym w związku z działalnością prowadzaną przez Bank,
- 6) Stanowisko ds. zgodności, kontroli instytucjonalnej i kadr - identyfikuje ryzyko braku zgodności poprzez analizę przepisów prawa, regulacji wewnętrznych, standardów rynkowych, a także poprzez przeprowadzanie wewnętrznych postępowań wyjaśniających.
- 7) Zespół ds. organizacji i monitoringu - dostarcza Zarządowi i Radzie Nadzorczej niezależnych ocen jakości portfela kredytowego i działania systemu kontroli wewnętrznej w zakresie działalności kredytowej, a także dokonuje pomiaru ryzyka w portfelu,
- 8) Stanowisko Analityka Kredytowego - dostarcza Zarządowi niezależnej i obiektywnej oceny ryzyka pojedynczej transakcji na etapie podejmowania decyzji kredytowej oraz w warunkach restrukturyzacji należności.
- 9) Inspektor Ochrony Danych- zadaniem jego jest zapewnienie przestrzegania zasad ochrony danych osobowych w Banku, z należyтым uwzględnieniem ryzyka związanego z operacjami przetwarzania.
- 10) Audyt wewnętrzny - sprawowany przez odpowiednie komórki Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, ma za zadanie kontrolę i ocenę sprawności działania systemu zarządzania ryzykiem oraz dokonywanie regularnych przeglądów prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem obowiązujących w Banku.

- 11) Pozostali pracownicy Banku - mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązujących w Banku w formie wewnętrznych regulacji i zaleceń, uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń generujących ryzyko oraz raportowania tych zdarzeń.
- 1.7. Ocena istotności ryzyka - Bank dokonuje cyklicznej i incydentalnej (w przypadkach nagłej zmiany poziomu ryzyka) identyfikacji istotności ryzyka obciążającego działalność i wyznacza profil ryzyka Banku. Do ryzyk istotnych Bank zalicza:
- 1) ryzyko kredytowe, w tym ryzyko koncentracji,
 - 2) ryzyko rynkowe, w banku jest to ryzyko walutowe,
 - 3) ryzyko operacyjne,
 - 4) ryzyko płynności ,
 - 5) ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym,
 - 6) ryzyko cen instrumentów finansowych
 - 6) ryzyko biznesowe.

2. Cele i strategię zarządzania poszczególnymi ryzykami zidentyfikowanymi w działalności Banku.

2.1. Strategia zarządzania ryzykiem kredytowym.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym, w tym:

- a) ryzykiem koncentracji,
- b) ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych
- c) ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie,
- d) ryzykiem rezydualnym,

jest utrzymywanie odpowiedniego do posiadanych funduszy własnych, stabilnego i zrównoważonego pod względem jakości i wartości portfela kredytowego, równocześnie cechującego się dochodowością oraz bezpieczeństwem rozumianym jako minimalizacja ryzyka wystąpienia kredytów zagrożonych.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem kredytowym obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

- 1) budowa bezpiecznego i zdywersyfikowanego portfela kredytowego - ryzyko kredytowe w Banku wynika między innymi z ryzyka koncentracji zaangażowania wobec pojedynczego klienta bądź grupy powiązanych klientów, koncentracji wobec tego samego sektora gospodarczego lub w ten sam rodzaj zabezpieczenia, a także koncentracji portfela detalicznych ekspozycji kredytowych i portfela ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie; Bank dąży do ograniczania ryzyka kredytowego oraz ryzyka koncentracji wyznaczając limity rozwoju akcji kredytowej, w odniesieniu do branż, zabezpieczeń, grup klientów, portfeli ekspozycji, produktów, itp.

Działalność kredytową Banku cechuje dążenie do zachowania równowagi pomiędzy dochodowością a bezpieczeństwem, rozumianym jako minimalizacja ryzyka wystąpienia kredytów zagrożonych. Równowaga ta jest możliwa dzięki podejmowaniu przez Bank odpowiednich działań zabezpieczających przed skutkami ryzyka.

- 2) podejmowanie działań zabezpieczających w obszarze ryzyka pojedynczej transakcji oraz ryzyka portfela:

a) działania zabezpieczające w obszarze ryzyka pojedynczej transakcji to:

- stosowanie metod oceny zdolności kredytowej dostosowanych do charakterystyki ryzyka poszczególnych grup kredytobiorców, wykorzystujących dane statystyczne GUS dotyczące np. minimum egzystencji, minimum socjalne, przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w danym regionie zamieszkania, także dane statystyczne pochodzące z międzybankowych baz danych,
 - stosowanie metod ograniczających nadmierne zadłużanie się gospodarstw domowych kredytowanych przez Bank,
 - wykorzystanie baz danych i systemów wymiany informacji do weryfikacji i eliminowania kredytobiorców niesolidnych,
 - stosowanie wskaźnika Dtl będącego miarą pozwalającą określić, jaką część dochodu kredytobiorcy jest w stanie przeznaczyć na spłatę zadłużenia,
 - analiza wskaźnika LtV przy ekspozycjach kredytowych zabezpieczonych hipotecznie;
 - wykorzystywanie narzędzi informatycznych (arkusz kalkulacyjny) do oceny zdolności kredytowej,
 - przyjmowanie zabezpieczeń spełniających kryteria płynności, wartości oraz możliwości ich kontroli,
 - przeprowadzanie klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenie rezerw zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów,
 - zatwierdzenie zasad monitorowania sytuacji ekonomiczno-finansowej oraz zabezpieczeń, ze szczególnym uwzględnieniem zapisów obowiązujących Rekomendacji
- rozdzielenie funkcji związanych z bezpośrednią obsługą klienta (gromadzenie dokumentów, przygotowanie danych do analiz, sporządzanie propozycji klasyfikacji na podstawie monitoringu sytuacji klienta) od oceny ryzyka przez decydentów

b) działania zabezpieczające w obszarze ryzyka portfela to: dywersyfikacja kredytów, tworzenie, weryfikacja i analiza wykonania limitów koncentracji zaangażowań i dużych zaangażowań, ocena jakości portfela kredytowego oraz wskaźnika pokrycia rezerwami kredytów zagrożonych, utrzymywanie narażenia na ryzyko kredytowe, w tym ryzyko detalicznych ekspozycji kredytowych i ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, na poziomie nie przekraczającym „apetytu na ryzyko” ustalonego przez Radę Nadzorczą Banku, przeprowadzanie testów warunków skrajnych w odniesieniu do całego portfela kredytowego, portfela detalicznych ekspozycji kredytowych oraz portfela ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, pozyskiwanie do współpracy klientów o dobrej sytuacji ekonomicznej, sprawdzonej reputacji, dobrze współpracujących w Banku

3) działania organizacyjno-proceduralne - zapewnia niezależność funkcji pomiaru ryzyka kredytowego od działalności kredytowej, oddzielenie funkcji sprzedaży od weryfikacji, monitoringu i windykacji, rozdzielenie funkcji oceny ryzyka od działalności operacyjnej, która to ryzyko generuje na poziomie Zarządu, coroczna weryfikacja zasad zarządzania ryzykiem kredytowym.

2.2. Strategia zarządzania ryzykiem walutowym.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem walutowym jest dążenie do pełnego zaspokojenia potrzeb klientów w zakresie obsługi dewizowej, zwiększanie obrotu

dewizowego przy stałym wzroście przychodów z tytułu wymiany i jednoczesnym utrzymaniu pozycji walutowej na poziomie zapewniającym bezpieczeństwo Banku. Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem walutowym obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

- 1) prowadzenie konserwatywnej polityki w zakresie ryzyka walutowego, w granicach nie wiążących się z koniecznością utrzymywania wymogu kapitałowego,
- 2) przestrzeganie przyjętych limitów,
- 3) zawieranie transakcji o takiej strukturze oraz warunkach, które w najbardziej efektywny sposób zabezpieczają Bank przed potencjalnymi stratami z tytułu zmian kursów walutowych,
- 4) zapewnienie klientom kompleksowej obsługi w zakresie prowadzenia rachunków walutowych i terminowych, obsługi kasowej, realizacji przekazów dewizowych.

2.3. Strategia zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym jest:

- a) ograniczanie możliwości wystąpienia nieoczekiwanych strat z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego oraz dążenie do ich minimalizowania, poprzez wdrożenie skutecznego i adekwatnego do aktualnego profilu ryzyka procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym, budowę świadomości pracowników w ramach odpowiednich szkoleń i działania zarządcze, a także poprzez wdrożenie skutecznego systemu monitorowania ryzyka i kontroli wewnętrznej,
- b) w zakresie części ryzyka operacyjnego obejmującego ryzyko braku zgodności i ryzyko prawne, ciągłe dążenie do minimalizowania skutków nieprzestrzegania zewnętrznych i wewnętrznych regulacji prawnych, a także właściwa ochrona interesów Banku poprzez stałe aktualizowanie/dostosowywanie procedur bankowych, kontrolę ich przestrzegania, wsparcie informatyczne, szkolenia, a także korzystanie z pomocy prawnej i współpraca z Bankiem Zrzeszającym,
- c) w zakresie części ryzyka będącego ryzykiem systemów informatycznych i ich bezpieczeństwa, systematyczne dostosowywanie systemu do wymogów prawa, wprowadzanie nowych produktów oraz nowych wersji oprogramowania, w tym oprogramowania wspomagającego zarządzanie ryzykiem, a także programów służących bezpieczeństwu sieci i systemów informatycznych oraz budowa świadomości ryzyka wśród pracowników poprzez niezbędne szkolenia i działania zarządcze,
- d) w zakresie części ryzyka operacyjnego obejmującego ryzyko modeli, dążenie do stosowania prostych modeli o uznanym charakterze, tj. opisanych w regulacjach nadzorczych lub uproszczonych metod opracowanych przez Bank Zrzeszający, monitoring strat w ramach rejestrów ryzyka operacyjnego, walidacja i administrowanie w ramach corocznych przeglądów zarządczych instrukcji i procedur zarządzania ryzykiem, w sposób zapewniający minimalizację potencjalnych strat.

Cele te realizowane są poprzez zarządzanie ryzykiem operacyjnym oraz pozostałymi ryzykami składowymi obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

- a) określenie i organizacja podstawowych procesów niezbędnych do zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku.
- b) weryfikowanie zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym zasady identyfikacji, gromadzenia danych, oceny, raportowania, zabezpieczania i transferu ryzyka operacyjnego, zapewniających utrzymanie narażenia Banku na ryzyko

operacyjne na akceptowalnym przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku, bezpiecznym dla działania i rozwoju Banku poziomie.

- c) zarządzanie kadrami.
- d) określenie docelowego profilu ryzyka operacyjnego, uwzględniającego skalę i profil ryzyka operacyjnego obciążającego Bank.
- e) zdefiniowanie tolerancji / apetytu banku na ryzyko operacyjne, w tym wartości progowe sum strat danej klasy zdarzeń w określonym horyzoncie czasowym, oraz określone działania, które Bank będzie podejmował w przypadkach, gdy wartości te zostaną przekroczone.
- f) przyjęcie założeń dla systemu kontroli wewnętrznej w zakresie ryzyka operacyjnego.

2.4. Strategia zarządzania ryzykiem płynności i ryzykiem finansowania.

Celem strategicznym Banku w zarządzaniu płynnością i finansowaniem jest pełne zabezpieczenie jego płynności tj.:

- 1) zapewnienie zdolności do terminowego wywiązania się z bieżących i przyszłych zobowiązań – w krótkim, średnim i długim okresie, zarówno w normalnych warunkach, jak i w przypadku wystąpienia zdarzeń kryzysowych (tak na poziomie Banku jak i rynku) ograniczających dostęp do zabezpieczonych i niezabezpieczonych źródeł finansowania,
- 2) minimalizacja ryzyka utraty płynności przez Bank,
- 3) zapobieganie wystąpieniu sytuacji kryzysowej,
- 4) optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych, mające na celu osiągnięcie założonej rentowności / stałego i rosnącego wyniku finansowego.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem płynności obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

- 1) zapewnienie odpowiedniej struktury aktywów, ze szczególnym uwzględnieniem aktywów długoterminowych - struktura posiadanych przez Bank aktywów powinna umożliwiać elastyczne dostosowywanie się do potrzeb płynnościowych; w tym celu Bank dywersyfikuje swoje aktywa według następujących kryteriów:
 - a) płynności,
 - b) bezpieczeństwa,
 - c) rentowności.

Istotne jest zarządzanie płynnością długoterminową - Bank bada strukturę pasywów długoterminowych powiązaną ze strukturą aktywów długoterminowych i ustala limity zaangażowania w aktywa długoterminowe,

- 2) podejmowanie działań (w tym działań marketingowych) w celu utrzymania odpowiedniej do skali działalności stabilnej bazy depozytowej - Bank zakłada utrzymanie dotychczasowej struktury depozytów przyjętych od klientów Banku, gdzie głównym źródłem finansowania aktywów są depozyty podmiotów niefinansowych, głównie osób prywatnych
- 3) utrzymanie nadzorczych miar płynności - Bank systematycznie bada i przestrzega nadzorczych miar płynności; Bank może regulować swoją płynność płatniczą poprzez wykorzystywanie szeregu instrumentów oferowanych przez Bank Zrzeszający; Bank przystąpił do Systemu Ochrony Instytucjonalnej Zrzeszenia BPB, w ramach której działają systemy zwiększające bezpieczeństwo funkcjonowania banków spółdzielczych, w tym systemy wsparcia płynności i wypłacalności.

2.5. Strategia zarządzania ryzykiem stopy procentowej.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest maksymalizacja marży odsetkowej w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych oraz ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez doskonalenie narzędzi pomiaru. Ponadto utrzymanie relacji przychodów i kosztów odsetkowych oraz bilansowej wartości zaktualizowanej kapitału wynikającej ze zmian stóp procentowych, w granicach nie zagrażających bezpieczeństwu Banku i akceptowanych przez Radę Nadzorczą.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem stopy procentowej obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

- 1) zapewnienie odpowiedniej struktury aktywów i pasywów oprocentowanych w celu ograniczania ryzyka niedopasowania i ryzyka bazowego,
- 2) wdrażanie polityki cenowej (w tym działań marketingowych) prowadzącej do utrzymania odpowiedniej do skali działalności stabilnej bazy depozytowej oraz dochodowego portfela kredytowego i wypracowania korzystnych marż wpływających na przychód odsetkowy,
- 3) realizacja polityki stóp procentowych w procesie sprzedaży produktów bankowych.

Istotnym elementem ograniczania ryzyka stopy procentowej jest zwiększanie udziału przychodów pozaodsetkowych w przychodach ogółem, między innymi poprzez sprzedaż produktów generujących opłaty i prowizje, w tym produktów elektronicznych.

2.6 Strategia zarządzania ryzykiem inwestycji finansowych

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka inwestycji finansowych jest budowa portfela zapewniającego:

- uzyskanie zakładanej rentowności prowadzonej działalności,
- utrzymanie płynności (zapas aktywów płynnych) wynikającej z wymogów odpowiednich przepisów prawa, regulacji i norm ostrożnościowych,
- bezpieczeństwo inwestowanych środków Banku,
- realizację celów inwestycyjnych Banku, w tym nieprzekraczanie „apetytu na ryzyko” ustalonego przez Radę Nadzorczą.

Cele te realizowane są poprzez:

- 1) dokonywanie inwestycji wyłącznie do kwoty nadwyżki inwestycyjnej
- 2) inwestowanie w instrumenty finansowe o niskim ryzyku, w szczególności których emitentem jest Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski oraz ryzyku średnim,
- 3) przestrzeganie limitów koncentracji,
- 4) dywersyfikację portfela inwestycyjnego,
- 5) monitorowanie ogólnego stanu płynności, w tym zapasu aktywów płynnych,
- 6) bieżącą wycenę wartości portfela instrumentów finansowych oraz osiąganą rentowności inwestycji,
- 7) analizę sytuacji ekonomiczno-finansowej emitentów przed inwestycją oraz w trakcie jej trwania.

2.7. Strategia zarządzania ryzykiem biznesowym.

Celem strategicznym w zakresie ryzyka biznesowego jest utrzymanie stałej, niewrażliwej na zmiany otoczenia pozycji rynkowej i ekonomicznej Banku.

Cel ten realizowany jest poprzez zarządzanie ryzykiem biznesowym obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

- 1) właściwą organizację procesu zarządzania strategicznego,
- 2) monitorowanie otoczenia i stopnia realizacji „Strategii działania Banku”,
- 3) właściwą realizację planowania i zarządzania wynikiem finansowym,
- 4) odpowiedni pomiar wrażliwości Banku na zmianę czynników otoczenia, przede wszystkim poprzez dokonywanie testów warunków skrajnych,
- 5) podejmowanie działań mających na celu zmniejszenie wrażliwości Banku w przypadku stwierdzenia nadmiernej ekspozycji na zmianę poziomu ryzyka,
- 6) planowanie marketingowe i właściwy proces wdrożenia nowych produktów,
- 7) budowa pozytywnego wizerunku Banku i przeciwdziałanie zjawiskom grożącym utracie wizerunku Banku, jako stabilnego podmiotu finansowego spełniającego wymagania prawne i regulacyjne, właściwie reagującego na potrzeby klientów oraz uczestniczącego czynnie w rozwoju lokalnego środowiska.

2.8. Strategia zarządzania ryzykiem kapitałowym i ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej.

Podstawowym celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem kapitałowym jest zapewnienie odpowiedniej struktury oraz systematycznego wzrostu funduszy własnych, adekwatnych do skali i rodzaju prowadzonej działalności, gwarantujących bezpieczeństwo zgromadzonych depozytów, poprzez maksymalizację wyniku finansowego oraz jego przeznaczanie na zwiększenie funduszy własnych Banku.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej jest utrzymanie bezpiecznej relacji pomiędzy poziomem kapitałów własnych TIER 1 i ekspozycją na ryzyko kredytowe, zapewniającą ograniczenie nadmiernego ryzyka finansowania, a także odpowiedni poziom bezpieczeństwa w przypadku nagłego spadku wartości aktywów lub zwiększenia realizowanych udzielonych zobowiązań pozabilansowych przy jednoczesnym spadku jakości tworzonych z nich aktywów.

Cele te są realizowane poprzez zarządzanie adekwatnością kapitałową obejmujące następujące kierunki działań (cele pośrednie):

- 1) zwiększanie wysokości funduszy własnych poprzez osiągnięcie planowanego poziomu rentowności prowadzonej działalności – dbałość o odpowiednią wysokość i stabilność osiąganego wyniku finansowego,
- 2) zapewnienie odpowiedniego poziomu kapitałów dostosowanych do wymagań nadzorczych i unijnych, tj. poziomu kapitałów TIER 1, TIER 1 podstawowy (CET1) i TIER 2,
- 3) odpowiednie kształtowanie struktury bilansu Banku w celu utrzymania planowanego poziomu wymogów kapitałowych,
- 4) zarządzanie ryzykiem bankowym,
- 5) nadzór nad procesem planowania kapitałowego i monitoring wykonania planów,
- 6) odpowiednią politykę dywidendową,
- 7) systematyczny monitoring pozycji ryzyka kapitałowego, a także nadmiernej dźwigni finansowej.

3. System informacji zarządczej.

Przepływ informacji dotyczącej ryzyka kierowanej do Zarządu oraz Rady Nadzorczej w Banku jest sformalizowany i objęty Instrukcją sporządzania informacji zarządczej, definiującą: częstotliwość, zakres, odbiorców i terminy sporządzania raportów i sprawozdań dotyczących ryzyka. Systemem informacji zarządczej są objęte wszystkie rodzaje ryzyka uznawane przez Bank za istotne. Zakres i częstotliwość raportowania jest dostosowana do skali narażenia na ryzyko, a także zmienności ryzyka zapewniając możliwość podejmowania decyzji, oraz odpowiedniej reakcji w przypadku zmiany ekspozycji na ryzyko.

Wprowadzony w Banku System Informacji Zarządczej, zwany dalej SIZ, opiera się na następujących założeniach:

- 1) informacje będące przedmiotem raportowania w ramach SIZ pozwalają na pełną ocenę działalności Banku przez odpowiednie organy statutowe,
- 2) Zarząd określa kluczowe obszary polityki zarządzania ryzykami, ze szczególnym uwzględnieniem polityki zarządzania ryzykiem kredytowym, które będą podlegać bezpośredniej kontroli Zarządu,
- 3) kontrolę nad funkcjonowaniem SIZ sprawuje Zarząd, który ponosi również odpowiedzialność za jego prawidłowe funkcjonowanie,
- 4) informacje SIZ przekazywane są do Banku we wszystkich niezbędnych kierunkach (z uwzględnieniem struktury organizacyjnej Banku).
- 5) uwzględniając założenia w pkt 1, powyższe informacje powinny pozwolić na dokonanie odrębnej oceny Oddziałów Banku oraz wszystkich istotnych obszarów działania Banku.
- 6) w przyjętym systemie informacje zarządcze przekazywane są w sposób rzetelny i przejrzysty.
- 7) jakość informacji jest oceniana przez Zarząd Banku w oparciu min. o badania biegłego rewidenta, wyniki kontroli wewnętrznej oraz kontroli zewnętrznych.
- 8) system informacji zarządczej podlega badaniu w ramach audytu wewnętrznego.

W ramach SIZ wyróżnia się następujące rodzaje informacji:

- 1) o charakterze strategicznym dla Banku,
- 2) dotyczące realizacji celów strategicznych i polityk Banku
- 3) dotyczące monitorowania poziomu ryzyka występującego w działalności Banku,
- 4) dotyczące oceny sytuacji ekonomiczno – finansowej Banku z uwzględnieniem:
 - wykonania planu ekonomiczno -finansowego
 - struktury aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych
 - struktury przychodów i kosztów
 - wyniki osiągnięte na każdym poziomie rachunku zysków i strat
 - informacji dotyczących realizacji systemu kontroli wewnętrznej Banku

W realizacji systemu informacji zarządczej uczestniczą następujące organy statutowe i komórki organizacyjne Banku:

- 1) Rada Nadzorcza w tym Komitet Audytu,
- 2) Zarząd,
- 3) Stanowisko ds. zarządzania ryzykami i analiz,
- 4) Komitet Kredytowy
- 5) Zespół ds. księgowości i sprawozdawczości,
- 6) Stanowisko ds. produktów bankowych i marketingu ,
- 7) Zespół ds. informatyki,

- 8) Zespół ds. organizacji i monitoringu i windykacji,
- 9) Administrator Systemu Informatycznego,
- 10) Inspektor Ochrony Danych,
- 11) Stanowisko ds. zgodności, kontroli instytucjonalnej i kadr,
- 12) Dyrektorzy Oddziałów,
- 13) Analitycy rejestru,
- 14) Koordynator ds. ubezpieczeń

Bieżącej analizy poziomu ryzyka bankowego dokonuje Stanowisko ds. zarządzania ryzykami i analiz. Opracowane analizy dotyczące poszczególnych rodzajów ryzyka oraz adekwatności kapitałowej, przekazywane są Zarządowi.

Zarząd, uwzględniając dane uzyskiwane od komórek organizacyjnych składa Radzie Nadzorczej sprawozdanie w zakresie poziomu każdego rodzaju ryzyka występującego w Banku oraz adekwatności kapitałowej.

4. System Kontroli wewnętrznej

System kontroli wewnętrznej stanowi obok systemu zarządzania ryzykiem, element systemu zarządzania Bankiem.

System kontroli wewnętrznej to zbiór zasad, procedur, mechanizmów i czynności kontrolnych wkomponowanych w sposób trwały i spójny w system zarządzania ryzykiem, powiązany z celami strategicznymi, wspomagający realizację celów biznesowych oraz umożliwiający sprawowanie nadzoru nad działalnością Banku.

System kontroli wewnętrznej wspiera Radę Nadzorczą, Zarząd Banku i pracowników Banku w skutecznym i efektywnym działaniu procesów biznesowych oraz określa zasady współpracy jednostek organizacyjnych, przepływu informacji i monitorowania działań w ramach Banku. System kontroli wewnętrznej jest dostosowany do struktury organizacyjnej Banku i obejmuje wszystkie jednostki organizacyjne Banku.

Celem systemu kontroli jest wspomaganie procesów decyzyjnych, przyczyniających się do zapewnienia:

- 1) skuteczności i efektywności działania Banku;
- 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej;
- 3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku;
- 4) zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi;

System kontroli wewnętrznej obejmuje całą działalność Banku. W ramach systemu kontroli wewnętrznej Bank powołał:

- 1) Funkcję kontroli, na którą składają się:
 - a. Mechanizmy kontroli realizowane w trakcie wykonywania transakcji, czynności itd.
 - b. Monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontroli wewnętrznej (weryfikacja i testowanie).
- 2) Komórkę ds. zgodności, której zadania opisano w Instrukcji zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku Spółdzielczym w Suchedniowie.
- 3) Audyt wewnętrzny sprawowany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS

Wyniki przeprowadzonych kontroli zostały opisane w raportach z kontroli.

Funkcjonowanie systemu kontroli wewnętrznej nadzorowała Rada Nadzorcza poprzez:

- 1) zatwierdzanie Regulaminu organizacyjnego i Regulaminu kontroli wewnętrznej;

- 2) zatwierdzanie planu kontroli na 2020r; zatwierdzanie informacji z wyników przeprowadzonych kontroli.

Na podstawie przeprowadzonej oceny systemu kontroli wewnętrznej, oceny funkcji kontroli oraz komórki ds.. zgodności, Zarząd i Rada Nadzorcza uznali, że funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej jest adekwatny i skuteczny.

5. Informacja spełnieniu przez członków Rady Nadzorczej i Zarządu wymogów z art. 22aa ustawy Prawo Bankowe

Zgodnie z obowiązującą w Banku „Polityką zapewnienia odpowiedniości w składzie Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Suchedniowie” ocena przeprowadzana jest raz na dwa lata. Komisja mandatowo- skrutacyjna powołana przez Zebranie Przedstawicieli w dniu 25.06.2021r stwierdziła, że wszyscy członkowie Rady Nadzorczej złożyli oświadczenia w zakresie spełnienia wymogów odpowiedniości. Wszyscy członkowie Rady uzyskali pozytywną indywidualną wtórną ocenę odpowiedniości (Uchwała ZP nr 13/2021 z dn. 25.06.2021r. Rada nadzorcza uzyskała pozytywną zbiorową ocenę odpowiedniości (Uchwała nr 13/2021 z dn. 25.06.2021.

Indywidualna wtórna ocena odpowiedniości Zarządu oraz zbiorowa ocena odpowiedniości Zarządu została przeprowadzona przez Radę Nadzorczą w dniu 25.05.2021r zgodnie z Polityką w zakresie oceny odpowiedniości członków Zarządu oraz osób pełniących kluczowe funkcje w Banku(..) . Wszyscy członkowie Zarządu uzyskali ocenę pozytywną. Zarząd Banku uzyskał również pozytywną zbiorową ocenę odpowiedniości.

Zarząd uzyskał absolutorium z czynności za okres 2020r na Zebraniu Przedstawicieli z dnia 25 czerwca 2021r.

Informacja na temat profilu ryzyka.

Wskaźniki	Stan 31.12.2020r.	Akceptowalny poziom ryzyka
ROE (netto) (%)	1,18	min. 0,65
ROA (netto) (%)	0,14	min. 0,10
Wskaźnik jakości kredytów ogółem (%) ¹⁾	7,66	max. 10,0
Wskaźnik jakości detalicznych ekspozycji kredytowych ,zgodnie z Rekomendacją T(%) ²⁾	0,63	max. 0,65
Wskaźnik jakości ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie, zgodnie z Rekomendacją S (%) ³⁾	8,78	max. 9,50
Współczynnik pokrycia portfela należności zagrożonych rezerwami (%)	54,30	min. 30,0
Udział kredytów zagrożonych w kredytach ogółem (wg wartości nominalnej) (%)	6,21	max. 10,0
Udział depozytów sektora niefinansowego (wg wartości nominalnej) w pasywach (%)	81,14	min. 75,0
Udział kredytów (wg wartości nominalnej) w sumie bilansowej (%)	45,14	(45%;65%>
Udział detalicznych ekspozycji kredytowych (zgodnie z Rekomendacją T) w portfelu kredytowym Banku (%) ⁴⁾	12,08	max. 15,0
Udział ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie (zgodnie z Rekomendacją S) w portfelu kredytowym Banku (%) ⁵⁾	56,65	max. 75,0
Wskaźnik pokrycia kredytów depozytami (%)	194,85	Max.185,0
Nadzorcze miary płynności M2	3,86	min. 1,2
Wskaźnik płynności krótkoterminowej LCR	10,2149	min. 1,2
Marża graniczna (%)	1,77	max. 3,5
Całkowita pozycja walutowa (tys. zł)/ (%)	0,67	max. 2,0% FW
Łączny współczynnik kapitałowy (%)	24,51	min. 13,5
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I (CET1) (%)	24,51	min. 11,5
Fundusze własne (kapitał uznany) (wtys. Zł.)	23.086,01	X
Wskaźnik udziału funduszy własnych w sumie bilansowej (%)	10,25	(10%;15%>
Wskaźnik udziału aktywów trwałych netto w sumie bilansowej (%)	1,19	max. 2,0
Wskaźnik udziału instrumentów finansowych (z wyłączeniem lokat międzybankowych) w sumie bilansowej netto (%)	20,78	max. 35,0
Wskaźnik C/I (Cost/Income Ratio)(6)	0,86	max. 0,86
Wskaźnik udziału kosztów działania w sumie bilansowej (%)	2,05	max. 3,0
Wskaźnik udziału kosztów działania w wyniku na działalności bankowej (%)	86,95	max. 87,0
Wskaźnik efektywności pracy (suma bilansowa/liczba etatów) (w tys. zł.)	5929,20	X
Wskaźnik wydajności zatrudnienia (zysk netto/ liczba etatów) (w tys. zł.)	7,95	X

Ogólny profil ryzyka

W 2020r nie wystąpiły istotne zmiany profilu ryzyka Banku, co wynika z braku podejmowania przez Bank nowych rodzajów działalności. Niemniej jednak sytuacja epidemiologiczna, która wystąpiła w 2020r ujawniła możliwość zmaterializowania się kosztów na skutek zmian cen instrumentów finansowych, przez co ryzyko inwestycyjne traktowane dotychczas wyłącznie jako część ryzyka kredytowego, zostało objęte dodatkowym wymogiem w ramach ryzyka rynkowego cen instrumentów finansowych. Dodatkowa alokacja nie wpłynęła na wzrost maksymalnego limitu poziomu kapitału wewnętrznego Banku.

Podejmowane przez Bank działania zapewniły stabilny i zrównoważony rozwój.

Oświadczenie Zarządu

Zarząd Banku Spółdzielczego w Suchedniowie niniejszym oświadcza, że ustalenia opisane w Ujawnieniu są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu działania i strategii ryzyka Banku.

Suchedniów, dnia 09.07.2021 r.

ZARZĄD BANKU:

Prezes Zarządu – Agnieszka Fafara – Markiewicz

PREZES ZARZĄDU

Agnieszka Fafara-Markiewicz
Agnieszka Fafara-Markiewicz

Wiceprezes Zarządu – Wojciech Gałczyński

WICEPREZES ZARZĄDU
ds. WSPARCIA BIZNESU

Wojciech Gałczyński
Wojciech Gałczyński

Członek Zarządu – Jolanta Komorowicz

CZŁONEK ZARZĄDU
GŁÓWNY KASJEROWY

Jolanta Komorowicz
Jolanta Komorowicz

